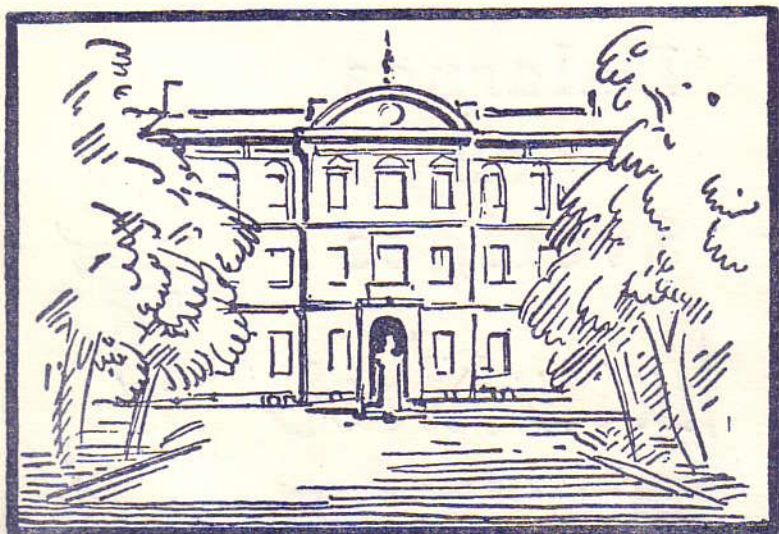
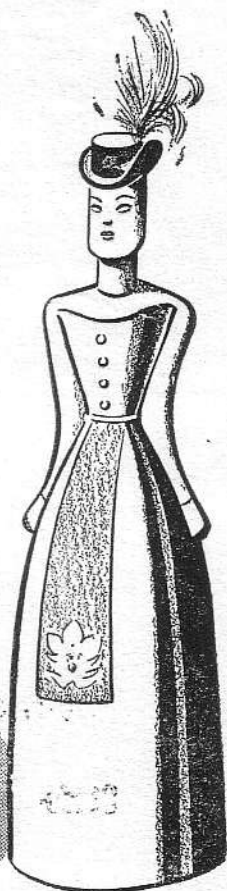

GAMLA
FALU
KAMRATER
1950

Dalarnas och Sveriges *husmödrar*

äro alla ense om att Falujungfrun med
sin Faluättika är en kunnig och pålitlig
hemhjälp — både till vardags och vid
festliga tillfällen.

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS AKTIEBOLAG
FALUN

GAMLA
FALUKAMRATERS
ÅRSPUBLIKATION

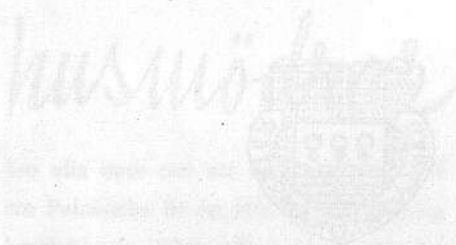
1950

Dalасamlingen Ref.

Stads- och länsbiblioteket i Falun

ÅRSRAPPORT
Sverige

Dalassamlingen Rek

Stads- och länsbiblioteket i Falun

Den årsskrift, som härmed överräckes, är den 19:e i ordningen i den serie, som genom föreningsstyrelsens försorg utkommit alltsedan år 1923.

Det är Red:s förhoppning, att den nu föreliggande årgången skall mottagas av läsekretsen med samma uppskattning och välvilja, som kommit de tidigare till del.

I anmälan av »Gamla Falukamrater» år 1923 uttalade initiativtagaren (C.O.L.) bl. a. följande: »Allt ur minne eller gamla handlingar och tryckalster, som berör Falu skola, dess lärare och elever, förtjänar att räddas undan glömska eller förstöring. Kan tidskriften efter hand på tryck för kamraternas bokhyllor samla dessa skollivet berörande genrebilder från en gången tid, har den, utom uppgiften att utgöra ett föreningsband mellan medlemmarna och bereda dem någon förströelse, även i sin mån fyllt en kulturell sådan. Viktigt är emellertid, att kamraterna i Föreningen taga på sitt ansvar att förse tidskriften med material».

Red. finner anledning att understryka detta uttalande. Många kamrater, ja de flesta, äro icke i tillfälle att annat än i undantagsfall bevista föreningens sammankomster, vilka förutom storträffarna, äro förlagda till Stockholm. För alla dessa utgör följaktligen årsskriften det enda påtagliga vederlaget för den årliga föreningsfemman. Det ligger därför vikt uppå att årsskriften får ett fylligt innehåll av intresseväckande och muntrande beskaffenhet.

Det är emellertid icke vare sig redaktören eller föreningsstyrelsen, som skall föra ordet i årsskriften utan just ni mina damer och herrar. Alla har ni hågkomster och minnen från skolan och Falun. Teckna ner en del av dem och skicka in manuskriptet till Red. Hittills har det i stort sett endast varit ett relativt litet fåtal av föreningens drygt 500 medlemmar, som beaktat den förmån föreningen erbjuder alla sina medlemmar, nämligen att i en större krets av villigt, ja ivrigt lyssnande kamrater, få berätta hågkomster och väcka till liv minnen, som äro särskilt värdefulla därför att de delas av så många.

Till sist framför Red. å egna och föreningsstyrelsens vägnar sitt tack till de kamrater, som genom personliga insatser bidragit till utgivandet av denna årgång av publikationen. Vi tacka likaledes hembygdens industri- och handelsföretag, vilka år efter år välvilligt genom annonsbidrag ekonomiskt möjliggjort utgivandet.

Stockholm i december 1949.

Sven Bouvin.

Sång för Gamla Falukamrater

Av BERTIL LUNELL

Hör vårarnas isar med klang och sång
från fjällen i brusande färd.
I skogarna djupa blir vintern lång
i kojornas tränga värld.
Där ljuder mot furorna yxans slag
och fallande jättarnas dån,
tills senvintern ljusnar mot vårens dag
och fågelsträck fjärran från.

Hör gruvklockans klang och dess sång av malm
med toner från storhetens år.
Från klockan på vintriga slädars skalm
av falumalm klangen går.
De klippor, som lyste av kopparns färg,
gav Sverige dess storhet och värn,
och skogarnas myr och vårt hårda berg
gav landet sin skörd av järn.

Kring älvarna redas i vårens tid
till höstliga skördar vår jord
och odlaren lyssnar som fordom tid
till signade löftens ord.
Så tegarna ansas för gyllne säd
ur bondens trofasta hand,
när stararna vissla i gårdens träd
kring Dala två älvarnas strand.

Kring Siljan gå klockornas klang och brus
och viga så veckan med psalm.
Och tonen den stiger så stark och ljus
från signade staplars malm.
Vi hava förnummit den klangen förr
i vrånga förtryckares tid,
när Långheden öppnat sin gröna dörr
för Dalarnes män till strid.

Som fordom vi dragit i världen ut
att pröva, vad lyckan beskär.
När herrarbetstiden för oss är slut
till Dalarne färden bär.
Där väntar en kammare, prydd men tom,
där väntar en blånande älv,
där väntar en hagmark med olvonblom,
där väntar min barndom själv.

När Ersmässans flod svämmas gul av sand
vid fallande brinkarnas dån,
den bär våra furor från skogars land,
som virvlande vita spån.
Då lockas vi åter till sjö och fjäll,
till forsarnas vita kaskad
och Dalarnes ljusaste sommarkväll
med dagg över friska blad.

Hör, fjällstormen sjunger sin mörka sång
och tumlar med skyar av snö
i ödemarksvärld, som är vid och lång
och längtar till vår och tö.
Så ljuder vårt Dalarnes kärva ton
från fjäll, och från myr och från skog,
där björnarna tassa i djupa mon
kring vallarnas ensliga slog.

Vi vända väl hem till vårt eget land,
till Dalarnes kyrka och jord.
Vi fatta vår stav uti åldrad hand
vid kallande minnens ord.
Ty den, som i dagens och nattens dröm
har lyssnat till hembygdens röst,
förnimmer dess ton över livets ström,
när floden har stigit mot höst.

Oss leker i minnet en melodi,
den skimrar som skymningen blå.
Vår längtan är stor, och den väg är fri,
där hem våra drömmar gå.
Vår längtan gav svikt åt de trötta steg
och själen blev åter som ung,
fast hård var att bryta den magra teg
och milröken kärv och tung.

Ulrik Cederberg

Bland de lärare som vid tiden före förra sekelskiftet — och ett stycke in på 1900-talet — tjänstgjorde vid Falu läroverk var Ulrik Cederberg en av de mest framstående, icke blott på grund av den betydelsefulla verksamhet han som lärare utövade, utan även — vilket får anses kanske lika viktigt — till följd av det i eminent grad fruktbärande arbete för tonkonstens utveckling och popularisering inom Falu stad och Dalarne som han under åtskilliga decennier, ja, praktiskt taget under en hel mansålder nedlade.

Det sägs att C. i sina unga år haft stora möjligheter att bryta sig en god framtid i huvudstaden, där goda möjligheter lära ha stått den rikt begåvade och kunskapsrike från Musikaliska Akademien efter sjuårig utbildning och med gamla musikdirektörs-examensdiplomet försedde musikstuderanden till buds. Han föredrog emellertid den lilla residensstaden Falun, som fick skörda vinsten av hans verksamhet. Det skulle behövas en hel avhandling för att uttömmande beskriva den stora insats i stadens musikliv, som härigenom gjordes. Säkerligen är det flere än jag som på äldre dar tänka: Hur skulle mitt liv egentligen ha gestaltat sig, om jag icke såsom ung haft den stora förmånen att genom »Ulrik» få dörren till sångens och musikens lyckorike öppnad — icke blott på glänt — utan på allvar genom att få åtnjuta en undervisning, som satte mig i stånd att ej blott under skoltiden utan sedermera under hela livet plocka frukterna av den sådd, som av »Ulrik» nedlades i ett känsligt och för musik mottagligt barnasinne.

Det var fart och kläm i »Ulriks» undervisning, både i sång och musik. Sångtimmarna i småklasserna voro förstås icke alltid så roliga. På svarta tavlan, försedd med de för notskrift nödvändiga linjerna, stod C-durskalan uppritad med krita och

Falun från Lallarvet omkring sekelskiftet 1900
(Foto i Dala Fornsals bildarkiv)

»Ulrik» slog med sin käpp på varje not i skalan, som pluggades in, och det så hårt att stora märken efter käppens doppsko blevo kvar under varje not. Metoden var nog gammalmodig, men effektiv. »Ulrik» var ibland en smula hårdhänt, då det gällde allt för obegåvade och trilska elever. Ett av honom rätt ofta använt uttryck, då det gällde någon elev, som på ett eller annat sätt försyndat sig var: »tänk om alla skulle göra som du». Verkligen avbasning kunde i särskilt svåra fall förekomma. Så minns jag t. ex. då en yngling, som under koralsången stod och skrattade och flabbade med sina kamrater, greps i kragen av Ulrik och fördes ut i korridoren, där han fick vederbörlig avhyvling. Det daltades icke med ungdomen på den tiden!

Både som musiklejare och orkesterledare var »Ulrik» framstående. Den lilla skolorkestern utförde under hans ledning vid terminsavslutningarna märkligen prestationer, vilka livligt uppskattades av det talrika auditoriet. Särskilt erinrar jag mig ett potpurri ur operetten »Boccaccio», »Stephanygavott» av Czibulka, Faustvalsen m. fl. musikstycken. Åtskilliga av hans elever gjorde sig framdeles bemärkta inom det svenska musiklivet, såsom pianisten Alfred Roth och kompositören Patrik Wretblad m. fl. Här kan även nämnas hans dotter »lilla Aurore», som blev

Instrumentalmusik 1948

en framstående sångerska. Hon debuterade vid operan och studerade i Paris, men avbröt sin bana och gifte sig med en framstående fransk ämbetsman C. Wulfing. Vem av oss äldre minns ej det storslagna bröllopet med vigsel i Kristine kyrka! Vid de högtidsfester som Dala gymnasistförening anordnade voro musikprestationerna under »Ulriks» ledning ett viktigt inslag. Särskilt erinrar jag mig Haydns barnsymfoni, som med liv och lust utfördes av orkestern, som för tillfället var förstärkt med några endast lindrigt musikaliska adepter, vilka hanterade triangelgök och harskramla m. m. till auditoriets stora förtjustning.

För min ringa personliga del står jag i största tacksamhetskuld till »Ulrik» för den grundliga undervisning han under skoltiden gav mig i cellospelning; under hela mitt liv har jag haft den största behållning och glädje härav.

Den insats som »Ulrik» gjorde i musiklivet i Falun och Dalarne i övrigt var av betydande mått. Han var först och främst en skicklig organist i Kristine församling och innehade den viktiga befattningen som musiklärare vid seminariet i Falun, verkade även som privatlärare i sång och musik. Hans arbetsdag var så-

lunda mycket ansträngande. Jag mötte honom ofta i Manhemsbackarna tidigt på morgnarna i sällskap med sin trogna hund »Musette». Det var nog den enda tid han hade över för rekreation.

Större verk för både kör och orkester framfördes emellanåt, och beträffande manssången kan erinras om den enastående väl sammansjungna kvartetten S. V. (Sångens Vänner), som under en följd av år på 1890-talet lät höra sig. Något senare bildades Falu Kvartettsångarförbund, som under »Ulriks» ledning hade en glansperiod.

Man skulle ju kunna tycka, att denne fru Musicas hängivne och trofaste tjänare med tiden skulle tryckas ned av det eviga rutinarbete, som kom på hans lott och som för en man med hans djupa musikalitet måste ha blivit nästan outhärdligt. I det längsta förblev han dock trogen på sin ansvarsfulla post trots besvär och sorger, som med tiden kommo honom liksom de flesta till del.

Han var och förblev den gode och vänsälle läraren och umgängesbrodern. Förvisso kan om honom sägas: »Vixit, dum vixit, laetus». Ty han var en glädjespridare i högsta måtto.

Oscar Westerlund.

Räkna på räntan
spara och låna i

KOPPARBERGS LÄNS SPARBANK

Tal vid DGF:s 80-års jubileum å läroverkets aula den 9 dec. 1948

Av Fil. dr SVANTE SVÄRDSTRÖM

»Minnet, vårt minne, är en förunderlig sak — nyckfullt, opålitligt, skämtsamt, illfundigt, pinsamt, försvagande, tröstande men framför allt — oumbärligt. Vi leva genom minnet, vi leva i minnet, ingenting sätta vi — och det med rätta — så högt som ett gott minne. Hon är vår dagliga oumbärliga tjänarinna och hon blir vår härskarinna. Sviker minnet, träder strax slumpen i kraft. Man lever nyckfullt, man har saker och ting på känn. Nå ja, ibland går det ju bra även på det sättet.»

Det citerade återfinnes i inledningskapitlet till Hjalmar Bergmans roman »Clownen Jac», hans sista roman och andliga testamente. Den rör sig i en värld, redan märkt av det moderna livets ryckiga Veits-dans och högspanningen på känslolivets område. Författaren, en av den svenska litteraturens stora förnyare, är en väldig skulptör i det undermedvetna. »Clownen Jac» framfördes första gången såsom följetong i radio, den skrevs bit för bit allteftersom programpunkten regelbundet återkom, och själva tillblivelsen kom på så sätt att bli en nervspänd uppgörelse mellan Hjalmar Bergman och hans publik, någonting i stil med en lappskrivning alltså. Romanen trycktes 1930 och dedicerades skådespelaren Gösta Ekman såsom födelsegåva.

Hos den egenartat sammansatta, djupt tragiska huvudpersonen finner vi skräcken såsom drivfjädern till konstnärlig gestaltning. Men författaren skildrar sin clown med djupaste förståelse och medkänsla. Gränsen mellan fantasteri och verklighet flyter under berättelsens gång ut och blir allt svårare att

fixera. Snart står det klart för läsaren, att han inte har att göra med någon vanlig sågsåpsarenans lustigkurre utan med en genial symbol för nutidsmänniskan själv.

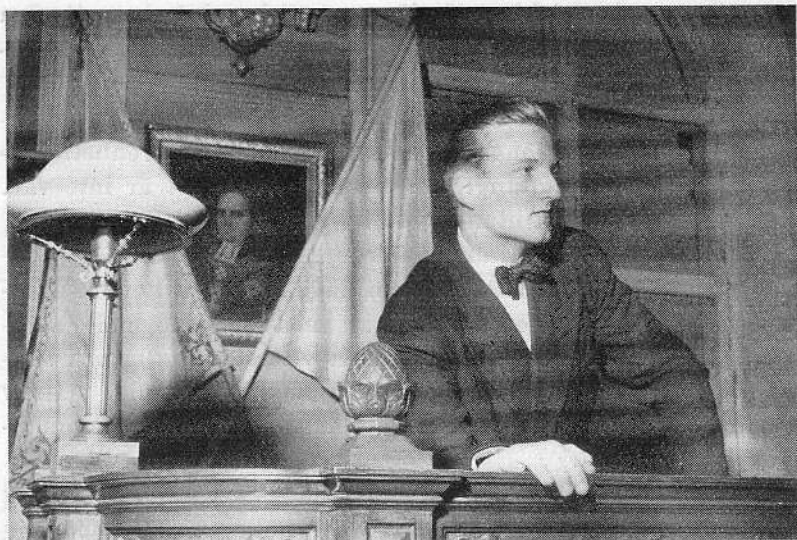
Jag kom att tänka på »Clownen Jac», när jag i ett svagt ögonblick lovat att gå på fångst efter gymnasial livserfarenhet. Ämnet är på en gång ömtåligt och lockande, och det är inte värt att ge sig ut på djupet utan skydd av en stor författare.

Som människa var Hjalmar Bergman infantil, d. v. s. ungdomlig på ett tragiskt sätt. Naturen hade förmenat honom egenskaper, som vi vanligen förknippar med den mogna människan, men i gengäld gett honom en ytterst märklig och sällsynt förmåga att uppehålla kontakten med ungdomligt själsliv ännu in i det sista. Det är detta som är avgörande för sammanhanget här i kväll.

Om ni överhuvud har tänkt på saken — här adresserar jag mig i första hand till er gymnasister — håller ni nog med mig om, att det i allmänhet är svårt för er att känna förståelse för den tolkning av er ålder, som i så rikt mått bjuds i både goda och dåliga böcker. När en sådan kuriös företeelse som en verklig författare når fram till bokhandelsdisken, har han eller hon i regel hunnit lägga ofantliga avstånd mellan sig och sitt gymnasiala jag. Det är bl. a. därför, som våra offentliga bibliotek innehåller så ytterst obetydligt av till trycket befordrad äkta gymnasistpoesi. Och ändå är denna litteraturgenre en realitet av pålitligaste slag såsom vittnesmål om känslornas intensitet hos gymnasistungdomen.

Men minnet, vårt minne är verkligen en förunderlig sak — nyckfullt, opålitligt, skämtsamt, pinsamt, försvagande, tröstande men framför allt — outhärligt. Vi kan också tillägga: outhärligt och outhärligt.

För en del år sen, när förmodligen flertalet av detta ungdomliga auditorium var »barn under 15 år», gavs en film här i Falun, som kom en del rabalder åstad. Den hette »Hets», var skriven och regisserad av en ung man, Ingmar Bergman, som då inte hade så många år mellan sig och studentexamen. Man tog filmen på djupaste allvar såsom aktuell verklighetsskildring av gymnasistlivet och uppfattade den som ett j'accuse mot sadistisk lärarementalitet. Upphovsmannen, så ung och ofördärvad, måste väl veta vad han talade om. Det gick en våg av lära-

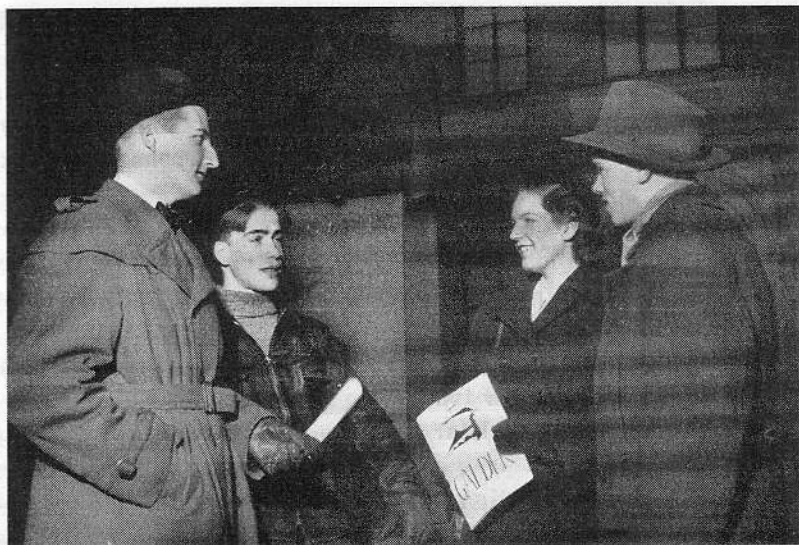
DGF:s ordförande öppnar jubileet

refientlighet över hela landet, diskussionsaftnar anordnades, pedagoger drabbade samman och protestskrivelser avfattades.

Men Ingmar Bergman var redan på den tiden en genuin diktare; hans film full av verklighetstförfalskning eller fantasi, hur vi nu vill uttrycka saken. En sådan moralisk-psykologisk kullerbytta som att den enda tragiska gestalten i filmen — en liten cigarrbodsböna offrande sitt liv, grymt och meningslöst — undgick av allt att döma fullständigt att göra intryck på flertalet biobesökare. Intresset koncentrerades i stället på den sadistiske läraren och — i full överensstämmelse med filmens natur — på den unge, sköne hjälten, vilken redan tack vare sitt förmånlige utseende hade ett starkt övertag över vanlig moral och rättvisa. Denne var även tecknad så avskild från varje deltagande i klasskamratskapen, att redan den omständigheten borde ha kommit en sakkunnig gymnasist att dra öronen åt sig.

Man ville emellertid inte se annat, än det rent avskräckande. Filmens obestriddliga konstnärlighet togs såsom förevändning eller rent av bevis för miljöskildringens allmängiltighet. Publiken ville ha det så. Och givetvis var filmen barnförbjuden.

Ingmar Bergman måste ändå med psykologisk klarsyn ha träffat en central punkt i den fullvuxna, mogna genomsnitts-

40-talister

människans psyke. Hans film drog fullt hus vart den kom, blev beundrad för sin orädda realism, satte igång diskussioner. Man hör alltjämt talas om den, och den tycks inte bara passa svensk publik. Det är inte längesen jag såg en tidningsuppgift om att den gjort succé också i Sydamerika.

De båda Bergmännens skildringar, romanen och filmen, har vissa inre överensstämmelser, grundtoner, som brustit fram ur upphovsmännens starka ungdomsförnimmelser, om vars äkthet man inte kan taga miste. Clown Skräck och den sadistiskt framställda läroverksläraren i »Hets» är erkända symboler i det allmänna undermedvetandet. Men man bör akta sig att i någon högre grad materialisera dessa diktade gestalter och ge dem kött och blod och namn av längesedan överståndna plågor. De är, clownen och Hets-läraren, påtagliga nog ändå, ty de svara mot en tydligen ytterst vanlig erfarenhet som ännu hos människor av mogen ålder gör sig gällande beträffande skoltiden, nämligen rädslan. Och hur skulle det kunna vara på annat sätt? Man är rädd för att komma för sent, för att inte kunna sin läxa, för att svara fel på frågorna, för resultatet av lappskrivningen, för tentamen och examen. Detta följer människan hela livet igenom som en plåga i det undermedvetna men också som ett levande

samband med den eviga ungdomen. När den släpper taget är ålderdomen och resignationen ett vemodigt faktum.

Man minns den berömda scenen i Strindbergs »Drömspel» mellan officern och magistern. I dramatisk intensitet och psykologisk skarpsyn är den en motsvarighet till nyssnämnda tolkningar.

Scenanvisningen föreskriver följande: man ser tre skolbänkar med gossar på; bland dem sitter *Officern* och ser orolig och bekymrad ut. *Magistern* med glasögon, krita och rotting, står framför dem.

Magistern till *Officern*. — Nå min gosse, kan du säga mig nu hur mycket är två gånger två?

Officern blir sittande; letar med smärta i sitt minne utan att finna svaret.

Magistern. Du skall stiga opp när du blir frågad.

Officern plågad, reser sig. — två... gånger två... Låt mig se... det är två två.

Magistern. Jaså du. Du har inte läst över din läxa.

Officern skamsen. — Jo det har jag, men... Jag vet hur det är, men jag kan inte säga't...

Magistern. Du ämnar svänga dig. Du vet det, men *kan* inte säga't. Kanske jag ska hjälpa dig. (Han luggar *Officern*).

Officern. Å, det är rysligt, det är rysligt.

Magistern. Ja det är rysligt att en så stor gosse inte har ambition...

Officern, pinad. — En *stor* gosse, ja, jag är ju stor, mycket större än de här; jag är fullvuxen, jag har slutat skolan... — (Liksom vaknande.) — jag är ju promoverad... Varför sitter jag då här? Är jag inte promoverad?

Kanske tycker ni att jag överbetonar rädslans betydelse och väljer mina exempel väl ensidigt. Men vad som framförts täcker ju bara en del av den gymnasiale livserfarenheten. Ändå får vi nog anse, att det här är fråga om en väsentlighet. När minnets bräcklighet inledningsvis apostroferades var det med en bestämd avsikt.

Ni kan inte tro i vilken utsträckning människans tilltagande ålder och mognad gör henne främmande för vad som realiter hände på gymnasialstadiet. Hon arbetar hela sitt liv med förträngningar och sublimeringar med önsketänkande och önske-

drömmar. Därför kan man vanligen inte lita på en äldre persons referat av sin ungdoms upplevelser. Och det är ytterst betydligt, som därför kommer i dagen, eftersom dessa tidiga men dock så avgörande händelser ligger djupt, djupt ner, övertäckta av tjocka lager av konvens och omsorger om det egna jagets välbefinnande.

En natt härförliden satt jag och bläddrade i mina gamla dagböcker, vilka till tiden just rör sig om händelserna i gränsområdet mellan realskolan och gymnasiet, såsom läroverksförordningen då bestämde undervisningens uppbyggnad i stort. Låt mig genast tillägga, att de tyvärr inte utgör några märkligare mänskliga dokument. De fyra böckerna omspanner tiden ¹⁸/₈ 1921—²⁸/₈ 1922, alltså drygt ett år. Jag hade i alla fall hunnit med att åstadkomma över tusen sidor, och mina synpunkter här i kväll grundar sig delvis på den återknutna bekantskapen med dessa skrifter.

I deras känslorutschande, skolpojksgycklande, slangbemängda mixtum compositum urskiljes lätteligen allvaret i den unge gymnasistens situation; hans otillfredsställelse med sig själv, hudlösheten, lättrorligheten, rädslan. Men där framstår också oavsiktligt betydelsen av kamraterna och klassolidariteten, denna egenartade planta, blommande som ljuvligast, då hon vattnas av orättvisornas bittra flöde. Hur nödvändigt för karaktärsgestaltningen är det inte, att man redan i skolan får lära känna trycket och motviljan från några erkända, statsavlönade auktoriteter, och att man gång efter annan bjuds tillfälle att hålla samman i opposition mot dylik orättvisa. Det synes mig som om modern pedagogik ofta underskattade värdet av dåliga lärare, när det gäller de ungas karaktärsdaning. Det är dock en månghövdad, ungdomsfrisk skara, som inom klassen håller samman mot den ensamme läraren. Om hans tolkning av den personliga friheten till äventyrs skulle råka bli alltför ensidig eller originell slås automatiskt alarm från klassen själv. Det kan man numera vara ganska övertygad om. Detsamma gäller även beträffande sarkasm och »mothåll», som det brukar kallas. Så här långt efteråt händer det, att man ser det passerade i ett nytt ljus och uppriktigt beklagar den stackars lärare, som hade att söka stå fast som klippan mitt i alla dessa strömdrag, vilka dra fram genom en klass av normal sammansättning.

Ett betydelsefullt steg är taget, när valet av naturvetenskaperna eller humaniora, real- eller latinlinjen, är träffat. Den personliga läggningen är givetvis utslagsgivande, men man kan även tillgodogöra sig omtänksamma lärares råd.

Mitt eget fall vid detta tillfälle må i förbigående noteras. Där läste vi kemi redan i femman för att få en försmak av atomer, molekyler och formler. Men H_2O och allt det där andra låg sällsynt illa till för mig. Det tog heller inte lång stund för Konstantin Hagelin — Gud signe hans själ — att »klämma mig på njurtalgen», som han så uttrycksfullt kallade det. I ett huj konstaterade han, att ämnet inte låg riktigt väl till för pilten.

Denne enormt populäre och skicklige kemilärare hade ett av båda parter — klassen och läraren — legitimerat sätt att upprätthålla ordningen. Blev det bråk bakom ryggen på honom, när han skrev ner sin visdom på svarta tavlan, snurrade han bara runt på foten. Den förste han fick syn på kallades fram och fick ett ordentligt rapp av pekpinnen eller bara labben. Jag kom i blickfånget under en av våra första lektioner, kallades fram och bidade stillsamt mitt öde. Då hejdade han sig och sa: — »Nej, vet du, ja iss inte slå dej. För du är en så där djeffil, som läser *Hedvig Charlotta Nordenflycht*.» Han spottade ut de tre sista orden som om de hade varit lika många gifttabletter. En bättre vink i det svåra valet av levnadsbana hade jag aldrig kunnat få. Det var klart att jag skulle gå latinlinjen.

Några tankar om skolans lärdomar på det strängt personliga området borde väl också skymta, när vittberömda DGF fyller åttio år. Här är fångstuppgiften som svårast; jag når inte med mitt spinnspö ut i era friska källsprång och har föga hopp att fånga några silverskimrande foreller. Kanske är både redskap och metod föråldrade? Kanske ungdomen leker på ett annat sätt än förr, nu i sexualromantikens tid? — Men så gammal är jag i alla fall inte, att jag bara kan låta mig nöja med ett enkelt fördomande.

Analogislut från biologirummets fina väggplanscher av alla slags däggdjur och deras olika funktioner till människans eget liv förekom sällan oss kamrater emellan. Men det kan inte helt förnekas, att de spelade in i våra diskussioner. En följd av det ganska ringa intresset utåt för hithörande väsentligheter

var den, att man som individ kände sig både isolerad och utlämnad. Som en tidig Robinson Crusoe var man allena på den öde ön. Besynnerligt nog betraktades detta såsom något av en mänsklig rättighet. De enklaste och normalaste kroppsfunktioner var en strängt personlig tillhörighet, avgjort i centrum för förnimmandet, men likväl djupt bevarade under tysthetens och självplågans sjudubbla lås. Om någon hade vågat fingra på dem eller sagt, att det inte alls var ett så högeligen originellt lidande, det som Försynen behagat lägga på ens axlar, skulle man ha blivit både förolämpad och besviken. Den biogenetiska grundlagen, detta att individen upprepar släktets historia, gjorde ett starkare intryck än all den andra biologiska kunskapen.

Men den avgörande livskunskapen måste upplevas; den finns inte beskriven i någon bok. Ett av mina starkaste intryck från gymnasisttiden fick jag till skänks en försommar ute på lantstället i närheten av stan, när, som gammalt folk uttryckte det, »sjön blommade», d. v. s. pollen från barrträden låg som tät grön matta över den lilla dammens vattenyta. Då gick det plötsligt upp för sinnet, att den till sitt innersta syfte ofattbara generositeten är ett livets eget tecken.

Ja, har vi egentligen kommit så mycket längre på denna vingliga stråt? Det får ni själva söka avgöra.

Vi har samlats under ett gemensamt tecken — Dala Gymnasistförenings — och i en lokal, som förenar oss i en djupare gemenskap, än vad man kanske tror. Det fanns här i aulan en alldeles speciell atmosfär av spända förväntningar och förhoppningar. Här sitter fortfarande alla de stolta märkesmännen i landskapets kulturhistoria, tysta och värnadsbjudande. Ur de ovala guldramarna på väggarna blickar den föga asketiske Johan Olov Wallin ut över församlingen med Stiernhielm, Stiernhöök, Polhem och Swedenborg på vänstra, och Svedberg, Rudbeckius, Berzelius och Carl von Linné på sin högra sida. Fusk hör liksom inte hemma i kretsen av en så förnämlig samling.

Det vill synas som om dagens situation åtminstone på den punkten är gemensam för oss alla oavsett olika generationer och åldrar. Jag tror också, att vi nu slutligen är färdiga för vår resolution, för vilken vi låna ordalydelsen av Runeberg:

»Din blomning sluten än i knopp
skall mogna ur sitt tvång.»

»Hocken är ä, hocken är ä, Kalle Herman å Sveds-Jan»

Några Faluiter på 1880-talet

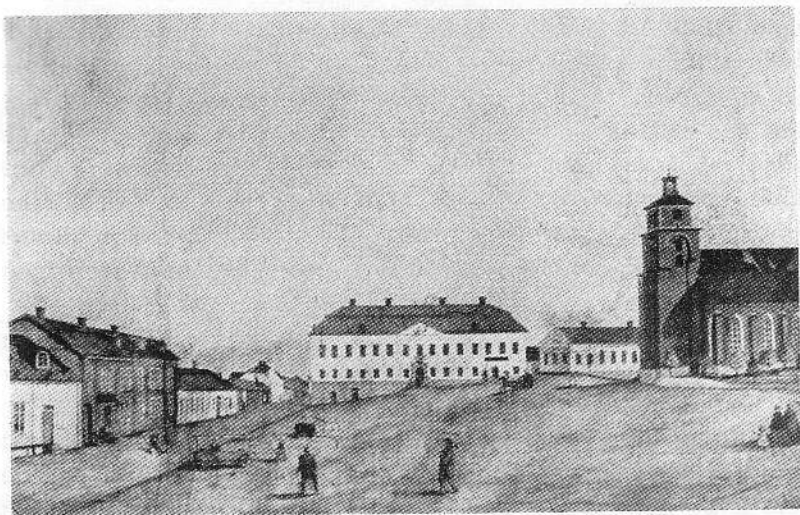
Doktor Anders Prag, distriktsläkare och förste marinläkare i Malmö — »Stor-Anders» — skrev på gamla dar ned sina hågkomster och minnen från barndomen och skoltiden i Falun. Kort tid före sin bortgång deponerade han det ur såväl kultur- som personhistoriska synpunkter värdefulla manuskriptet hos föreningen, som han tillhörde sedan år 1921.

I 1946 års publikation bjödos några smakbitar ur dessa stortartat roliga memoarer. Då det försports att läsekretsen låtit sig väl smaka följer här fortsättning, denna gång ur kapitlet »Några Faluiter på 1880-talet».

Det bör ihågkommas att på denna tid falumålet var ett levande språk, som talades av såväl låg som hög i helg och söcken.

I Svärdsjö fanns på denna tid en jättelik bonde, Sveds-Jan, som var mycket populär. När han kom till kalas hade han ibland spelmannen Kalle Herman med och då ljud den för alla gamla falubor välkända låten: »Hocken är ä, hocken är ä, Kalle Herman och Sveds-Jan». Det blev alltid muntert där Sveds-Jan var med. Han spelade gärna kort, men ville att det skulle gå undan. Det dugde inte att någon satt och funderade på vilket kort, som skulle dras, då dånade Sveds-Jans stämma: »Slå» eller med rätt dialekt »Slö!» varav ordstävets »Slö, sa' Sveds-Jan» uppkommit och ännu lär ljuda i kortspelarkretsar i de bygderna.

Höjen i Sundborn ägdes av patron Rehnström, en herreman, som var road av att se sina vänner hos sig på kalas. Även kvinnliga gäster kommo och det ända från Stockholm minsann och när den rehnströmska landån körde tom till järnvägsstation, så

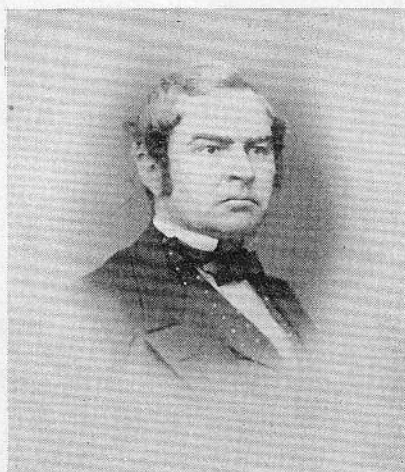
Stora torget i Falun. Bilden tagen före kyrktornets ombyggnad

sprang man dit och såg på lasten, som den förde med hem till Höjen. Det var fina, vackra damer i extravaganta kläder men stadens damer rynkade på näsan och påstodo att »det var skam». Men varmed skall en ung, halt men eljest bildad och levnadsglad godsägare fördriva den omvittnade tråkigheten på landsbygden? Var och en har sin chacun, som det heter. Kan-ske också chacune.

På Morbygden, sydväst om staden bodde en major Ström, som var gift med en systerdotter eller kanske systerdotterdotter till ärkebiskopen Johan Olof Wallin. En dotter i detta äkten-skap, Wendla, var som ung ovanligt vacker och det berättades, att då hon fick serenad, sjöngs en älskvärd travesti på Lind-blads »Trollhättan», som börjar »Brusande vilda ström...», vilket blev »Tjusande Wendla Ström...». Den vackra Wendla var gift med landskamrer Schmidt och hade tre fagra döttrar, som flitigt uppvaktades på ungdomsbalerna.

»Kattor och råttor»

Den dumma fiendskapen mellan pojkarna vid Allm. lärover-ket å ena sidan och folkskolepojkar och lärpojkar å andra sidan

Borgmästare Sundell
(Foto i Dala Fornsals bildarkiv)

fortlevde ännu om ock med relativt tynande liv. Läroverkspojkarna kallades av motparten »råttor», folkskole- och lärpojkar »kattor». Stenkastning var inte ovanlig, ty sten fanns det gott om, enär vissa gator mera liknade dåligt underhållna landsvägar, som i denna gruvnejd lagades med krossad slaggsten. Man kunde påträffa stora, sköna »slaggare» och att »bita opp en slaggare» var fort gjort. Eljest slogs man mest med truten likt vissa riddare i gångna tider, innan de brakade ihop. Så här kunde det låta:

»Radd fö' dä di råtracka —

Än du då, kattsatä. —

Men sir du katta ho tar råtta ho.—

Låt si hur dä ska gå tä. —

Ja, du ä bräku du, fö' du ha pilär i hätta».

Överheten

Ordningsmakten i Falun stod under befäl av »Fiskus», stadsfiskal Holm, en stor, bred och grovlemmad man med ett trevligt utseende. Han var originell på sitt sätt och styrde och ställde rätt patriarkaliskt med den fåtaliga personal han hade till sitt förfogande. »Finkan» var belägen i en källarvåning i rådhus-

byggnadens hörn vid Slaggatan. Lokalen gick också under namn av »kortugalet» (Corps de garde) och städning samt renhållning ombesörjdes av en gumma, som allmänt ansågs ha det olustigaste jobbet i hela stan, särskilt vid marknader och lustturer från närliggande socknar. Hit räknades också det årliga missionsmötet, som fromt folk från Vika sommartid avhöll. Samtidigt passade nämligen en del oroselement på att medfölja ångbåten, så att heligheten blev starkt utspädd.

En kväll efter en sådan dag sporde Fiskus en av sina poliser: »Är ä fullt i Kortugale'?» — »Nä, fiskal'n, hä är ä int'». — »Hä' va' skit tä missionsmöte», lydde Fiskus' misslynta reflexion.

Stadsfiskalen var mycket musikalisk och spelte basfiol i en liten orkester av amatörer, som sammanträdde än hos den ene än hos den andre och som också ibland spelade på välgörenhetstillställningar. En gång på en utflykt hade orkestern blivit ofredad av en flock vilda sällar, men Fiskus gick bärsärkagång med basfiolen och drev fridstörarna på flykten. Fiskus var en hedersman. Aldrig småaktig eller kitslig.

Falun härbergerade på den tiden framstående hästskojarläkter, som med rätta voro fruktade och hatade. Knivarna sutto löst i slidorna hos Kilströmmer och Pettersöner, som gåvo färg åt marknadslivet. Ibland i rött. Och fiffla med spelkorten kunde de. Det var visst skojar Vilhelmsson, som »for te marken (marknaden) å tänkt full köp' mäj e speldosa, men ja had tur mä mäj i kortlapparna, så ja' kom hem mä' ett piano». Han sa också en gång då han tillsammans med en medbrotsling gått avsides från knackspelet: »Hör du, va' är ä fö' deru vi ha kommi i lag mä? Jag såg i jåns en, som satt å passa på dama (han hade förstås kikat i korten). Bäst att vi höjä på given å ger på alldeles förbannat, så skä'n full få nå pängnö å edenä å».

Borgmästaren Sundell var en parant företeelse, en högre, för övrigt också något högröstad gubbe, böjd av ålder, slätrakad, snövit i hjässan men med buskiga svarta ögonbryn ovanför ett par illmariga, skarpa ögon. Han hade den ominösa vanan, eller ovanan, att tala högt för sig själv, vilket ibland var rätt roligt. Vid kyrkobesök tänkte han »högt», och så fort predikanten sa något kunde det låta så här: »Usch, så dumt det där va' då» eller »nä, hocka bilder han nu kommer mä då» eller »nä, nu högg du allt i sten!»

På främsta bänkarna i mitten suto gymnasisterna — övriga lärjungar på sidobänkarna — bakom gymnasisterna satt rektor och bakom honom den högtalande borgmästaren. Rektor låtsades ej se, att våra skuldror skakade vid interfolieringarna och det var nog klokast.

Rättegångarna var det också nöjsamt att höra på, men vi pojkar förbjödos snart av rektor att bevista det gratisnöjet. Jag hann dock vara med om några rättegångar. Polisernas vittnesmål slutade ofta med: »å full va' han» och det påstods att detta tillägg ibland slank med, då det inte passade alls. För det mesta stämde det nog.

En gång frågade borgmästaren en käring, som var instämd: »men säg mej, men säg mej, men säg mej är det det dej, som dom kallar för passiltuppa (persiljebloomman)?» Svaret inför rätten kom härmningsvis från den erkända satkäringen: »men säg mej, men säg mej, men säg mej, är ä dej dom kallä fö Grin-Olle?» Det var borgmästarens vedernamn det. Tyvärr blev det som sagt förbjudet för oss scholares att bevista rådhusrättens förhandlingar.

Bland stadens »handlingsmän»

Bland stadens borgare drogo särskilt tre uppmärksamheten till sig på grund av sin fetma. De voro diversehandlare Hesselius vid Holmgatan, glashandlare M. vid Falugatan samt »Nubben» Bergström, som hade järnhandel vid Stortorget.

Hesselius kunde vara nog så spydig mot besvärliga kunder. Ofta låg han i delo med landssekreterarens fru, som var mycket »om sig». Många historier voro i sväng om hans roligheter. Här är en. För en större fest hade frun ifråga köpt fågel av Hesselius. All fågel gick emellertid inte åt, så hon skickade tillbaka de överblivna, trots att de voro plockade i hennes kök. Då fick Hesselius tag på den snorigaste, smutsigaste och fulaste gatpojke, han kunde finna och sände fåglarna tillbaka till fru landssekreteraren med beskedet: »handlingsman sa' att ha' moster täji duna, kan ho ta fugeln mä».

Då Hesselius byggde sin sommarbostad på Hellmansö i Runn,

Järnhandlare E. G. Bergström

Viktor Hesselius

var det fråga om var avträdet skulle stå. »Mä si», sa Hesselius, gick in i matsalen och där matbordet skulle stå, började han knäppa upp byxorna, lunkade sedan i sakta mak ner på trappan och bort mot skogskanten. Hunnen ett stycke åt detta håll. var han färdig att släpa ner pantalongerna, stannade och så kom beskedet: »Hännä skä ä stå». Snickaren, som begärde och fick anvisning på storleken av en öppning för Hesselii privata del, tyckte: »Men blir ä int' väl stort?» »Du skä'nt gör ä ätter ditt huvu' utan ätter min bakdel», sa Hesselius.

»Nubben» Bergström var också omfångsrik. När han var ute på promenad fick den relativt unga och rätt vackra hustrun gå med och bära en fällstol åt sin make, som inte orkade släpa iväg fläskmassorna så långt i taget.

Bland stadens övriga »handlingsmän» må nämnas »Massan» Eriksson, som idkade diverse- och grosshandel med huvudkontor på Åsgatan invid Kung Gustafs torg, Abraham Bergströms livsmedelshandel vid Holmgatan ungefär mitt för »Holmens gård», där man kunde få spotta snus på golvet mera ogenerat än någon annanstans, varför bönderna trivdes särskilt bra därstädes och bokhandlare Adler, Carl Nordins Eftr. Tre tobakshandlare funnos, bl. a. P. A. Ullvén vid Stora Torget, den äldsta och »finaste». Vid sidan om ingången satt en stor förfärlig skylt, föreställande en snusande man med yvigt lockigt hår, med sned trut och i övrigt osympatiskt utseende. Bredvid Sandbergs spe-

cerihandel hade den lille torre Johansson med det röda magra ansiktet omramat av ett glest skägg sin tobaksbod. Han kallades för »Kast», enär han för bekvämlighets skull kastade första delen av »tackar ödmjukast», när kunderna lämnade butiken. En tredje snusmumrik tillkom senare på 80-talet. Det var Fr. Wennström på Åsgatan. Wennström var en gammal student, som blivit överläggare för sin vackra tenors skull. Ännu en tobaksaffär tillkom 1892. Det var Nås Tobaksfabrik, som oklokt nog öppnade butik naturligtvis liksom de andra vid Stortorget. Att konkurrera med sina avnämnnare torde inte vara välbetänkt, men Billengren, styrelsens ordförande, ansåg att det »nämneligen skulle bli en liten bra mjölkako». Affären gick inte alls. Det var fabriken, som blev mjölkad.

Bland näringsidkarna förtjänar även bagare Schedvin att nämnas. Han hade sin affär mitt emot Stadshusgränd. Till höger i förstugan ingång till brödbutiken, till vänster ingång till fältskärs- och frisörstugan. Ty han var fältskär och barberare också, klippte, rakade, drog ut tänder, sydde sår och sprättade upp hölder etc., oscillerande mellan bageriet och frisörstugan, iklädd samma mjöliga grå kostym med blått lärftförkläde. Men ingen var så småaktig, så att man fäste sig vid detta. Jag fick bara en mjölktand utdragen, så jag kom lindrigt undan, men min bror, som på isen hade fått ett större krossår i pannan, blev sydd, fick naturligtvis varbildning i såret och ett väldigt ärr att ståta med.

Barberare Lindström, Schedvins kollega i det facket, hade sin stuga vid Åsgatan bredvid Bergslagskontoret. Han förblev ej heller vid sitt yrke utan slog sig på trävaruaffärer och blev, som det berättas, en rik man.

Snett emot Schedvin residerade den myndige skomakarmästaren Aug. Eriksson, som av gammal vana var stadsfullmäktig år ut och år in. Han var enormt ful, men hade ett säkert sätt, som duperade många. Om man beställt ett par skor eller lämnat in ett par till lagning, fick man gång på gång löfte att skorna, som var färdiga, skulle kunna hämtas egentligen när som helst. »exempelvis i möru men di behövde föst smörjas». Jag trodde det rätt länge, även sedan jag börjat få förstånd. Skomakarn verkade så vederhäftig.

Juringius, Thunstedt m. fl.

I Falun vegeterade på denna tid en f. d. sjökapten Juringius, som varit styrman på ångfartyget Natal. Han hade två eller tre revolverkolor i huvudet som minne efter ett myteri och var på den grund arbetsoförmögen och ibland något konstig. Han gick och hängde på restauranger och dugde inte till något annat. En kväll följde han Johan Norstedt, repslagaren, hem från utvårds-
huset Kullen, ty han ansåg sig inte ha fått nog punsch. Hemkomna tog Norstedt fram en full karaffin, men när de druckit ett glas gick Norstedt och lade sig. Juringius, alltid dyster, hur mycket han än drack, tyckte att: »det är väl synd att gå från skvätten» — det var den fulla karraffinen det — och fortsatte ensam pokulerandet. Då sa Norstedt efter en stund: »Ja, hör du Juringius, nog rinner punschen lättsamt ned i dej i kväll, men i möru bitti, då du skä opp'an igen, fy fan va' du då råmer».

Landshövding Lorichs hade en dräng, som efter att ha varit i kyrkan och hört en svavelpredikan filosoferade: »Tjäna hos Lorichs men en lever å kom te' hälvite når en ä dö, då har en int' myttje för en ha vuri tä».

Kyrkvaktmästare Tunstedt var en musikalisk liten skäggig herre, som också gav lektioner i fiol. Han undervisade vid ett tillfälle pojarna Eriksson men det gick inget vidare. På förfrågan meddelade han pappa Eriksson följande: »Si lillpojken han har nog bju' tä, men inga gåvu, storpöjken han har nog gåvunä men han han't bju' tä å millapöjken ha varken gåvunä el bju' tä.»

I stadens omnejd funnos ett flertal anmärkningsvärda figurer t. ex. f. d. länsman Karlström på Hälsinggården och patron Gahn på Norslund.

Karlström var en rätt reslig man med stor kolsvart hårbe-
klädnad, som täckte större delen av huvudet och omgav en stor
brinnande näsa. Ett par stora hemska ögonvitor fullbordade
färgeffekten. Men rösten, mjuk, inställsam, nästan jamande
kontrasterade på ett sällsamt sätt mot utseendet. Han var ibland
rätt kolerisk.

Vid höbärgningen en höst, då allt tedde sig strålände och

vackert och slåttern gått undan, tornade sig plötsligt svarta moln upp och ett dränkande regn började ösa ner. Då gick Karlström in, tog sitt gevär, gick ut, hädade Gud och sköt skott på skott mot himmelen. En tid efteråt mötte han en käring, som var skyldig honom litet pengar, som han dock märkvärdigt nog inte hade papper på. Han krävde henne, men hon svarade frank: »Int' ä ja skylli befallningsman nå' int'.» Karlström råkade i sitt vanliga ursinne och övergav den blida tonen och började ösa ur sig. Bl. a. kom det »så sant Gud lever...», men då bröt käringen av: »Gud, int' lever han int', han sköt ju befallningsman ihjäl sist ve' höbärgninga.»

I SNART 60 ÅR

ha falubor och andra gått till

AXEL JOHANSSONS

när det varit fråga om

MÖBLER - MATTOR - GARDINER

A-B. Axel Johanssons Möbleringsaffär

KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Olandsg. 5 - FALUN - Fil. Stora Torget

Kärleksmåltid på 1920-talet

Det är svårt att i efterhand avgöra vad det var som gjorde, att de i DGF anordnade kärleksmåltiderna voro så efterlängttade. Kanske var det blott att de utgjorde en av de få möjligheterna för en gymnasist med minimala fickpengar att delta i en arrangerad nöjeställning.

Programmet för kärleksmåltiderna kommer jag ej heller så noga ihåg, att det dock var fråga om en måltid, hörs ju på namnet. Därtill kom emellertid underhållning av olika förmågor bland gymnasisterna, och eftersom kärleksmåltiden samtidigt gällde som sammanträde i DGF, fordrade traditionen, att en särskild officiant uppträdde. Denne brukade med anledning av dagens betydelse söka att ge sitt bidrag ett så fullödigt innehåll som möjligt och därvid gärna välja ämnen, som voro ägnade att belysa lärarnas ställning i skola och samhälle.

Vid den kärleksmåltid, som jag närmast har i minnet, fungerade som officiant en av lärarkåren i gemen mindre älskad elev. Betecknande nog visade sig dennes grundsyn på lärarna vara starkt påverkad av den bristande kärleken från deras sida. Till skillnad från de högstämda diktverk, i vilka lärarna tidigare brukat förhårligas, gav han sålunda i spexets form en starkt realistisk skildring av sina lärare. För den händelse någon av dem skulle komma tillstådes och därvid icke visa sin fulla uppskattning av spexets innehåll, företogos vissa skyddsåtgärder. Vakter avdelades vid båda ingångarna till lokalen, som var det gamla, nu rivna gymnastikhuset. Om någon medlem av lärarkollegiet skulle uppenbara sig vid gymnastikhuset, hade officianten blott att på särskilt tecken övergå till en uppläsning ur något av Albert Engströms arbeten.

Spexet skulle med användande av ett uttryck, som på den

tiden ännu ej var uppfunnet, kunna betecknas som en skildring av lärarnas fritidsproblem. Det bestod nämligen av ett ögonvittnes berättelse om en utfärd, som ett antal lärare företagit med bil, då skolarbetet på vårkanten började synas dem alltför tröstlöst. Bilen var av lyxmodell, s. k. T-Ford, och resan började med proviantering hos Karolina Nyman på Trotsgatan. Några närmare detaljer från utfärden skall jag ej återge här utan jag skall i stället uppehålla mig vid det sätt, varpå officianten löste ett stort problem.

Han hade nämligen åstadkommit en livfull skildring av förberedelserna för utfärden, densammes förlopp under dagen med mat- och andra raster, men nu började solen gå ned, och han stod plötsligt inför frågan, hur han skulle få ett slut på resan. Tyvärr hade han då inte läst Falstaff Fakirs »Sättet att avsluta romaner» men som han senare fick tillfälle att konstatera, kom han på en lösning efter i stort sett samma principer, som dem Fakiren rekommenderat. Vid ett lämpligt tillfälle lät han nämligen Forden köra av vägen och ramma en bondgård med påföljd att den (Forden) rullade runt och slutligen — för att ingen onödig glans skulle falla över passagerarna — hamnade bland spillrorna av det som en gång varit ett litet hus med hjärtan på.

Nu säger det sig självt, att enbart en torr redogörelse av kalla fakta angående katastrofen icke skulle göra samma intryck på åhörarna som om framställningen kunde beledsagas av vissa ljud effekter. Men hur skulle dessa åstadkommas i avsaknad av alla lämpliga rekvisita? Saken ordnades så att en av lärarna något mera uppskattad kamrat ställde sig till förfogande för att bakom kulisserna göra det bästa möjliga av situationen. I trappan upp till avklädningsrummet på östra gaveln staplades ett antal mindre plintar på varandra. Just som berättaren kom fram till det dystra slutet, knuffades plintarna nedför trappan och samtidigt avbrändes ett par ordentliga knallskott. Det blev ett minst sagt helvetes rabalder. Oväsendet i trappan påminde om mullret från en vulkan i arbete, och åhörarna fingo säkerligen en kraftig förnimmelse av olyckans omfattning.

Efter underhållning av olika slag skulle vi så äta. I gymnastiksalen dukades långbord och vi bjödos på skinka, potatis, smörgåsar och mjöd. Vad det sistnämnda beträffar, skulle nog senare

livserfarenheter kunna ge anledning till tvivel, om drycken nämnts vid sitt rätta namn. Fan vet, om det inte snarare bort kallas för svagdricka av någon enklare kvalitet, men det dracks i alla fall med en oerhörd entusiasm. Mjödet serverades nämligen ur en stor ölstänka, som gick runt bordet. Alla måste dricka ur den även om den mot slutet kändes lika slemmig som en stock, som länge legat under vatten.

När alla ätit så mycket de orkade respektive så mycket de kunde komma över, följde kärleksmåltidens avslutning. Den gick till så, att alla deltagarna ställde upp ute i Promenaden för att företaga den s. k. Spökparaden. Med uppfällda rockkragar och under en tystnad, som ingen lärare hittills lyckats upprätthålla under en lektion, tågade vi i gåsmarsch genom Promenaden, längs Åsgatan och åter till läroverket, där marschen slöts vid Wallinbysten. Spökparaden ringlade sig i allt snävare cirklar kring gamle Johan Olof tills denne stod säkert stöttad av kanske ett hundratal scholares.

Detta var på en lördag. Nästa måndag blev det uppståndelse i gymnastikhuset. Rapport hade inkommit, att stor oreda rådde i trappan till avklädningsrummen. Gymnastikmaterial fanns kringsspridd på ett till synes fullkomligt meningslöst sätt. Res-ter av bränt papper fanns också, och man undrade om icke mord-brandsförsök förelåg. Och då var det bara vi som hade haft kär-leksmåltid.

Ecce —

GAMLA FALUKAMRATER!

Vid besök i den gamla skolstaden *glöm ej restaurant Holmen* som med sina två matsalar av olika karaktär, sin hemtrevliga festvåning, sina vackra konstverk av falukonstnärer och sin goda mat till hyggliga priser *blivit restauranten för alla*

BERGSLAGENS ALLMÄNNA RESTAURANGAKTIEBOLAG

Ett 30-årsminne —

min första examen i Falu läroverk

Gamla skolminnen har en obehaglig förmåga att dyka upp ibland. Häromdan kom jag av någon anledning att tänka på min första examen i Falu högre allmänna läroverk vårterminen 1919. Examen var ju terminens stora händelse. Omsorgsfullt halstvtätade och iförda nya kläder infann vi oss »medförande nödiga läroböcker» till det spännande kunskapsprovet. Lärarna var ovanligt spaka och t. o. m. vänliga dom timmarna — vilket möjligen kunde bero på närvaron av alla pappor och mammor och övriga anförvanter! T. o. m. Rylle — som enligt malicen på examensdagen lade i två par skosulor för att inte verka så kort i rocken — kunde vara mild som ett offerlam. Den där plötsliga förvandlingen i det personliga uppträdandet hos hrr lärare glömmar man inte i brådrasket.

Jag ser för min inre blick många av mina kamrater i klass 1 b denna junidag för 30 år sen. Lugn och säker satt landsfiskals-sonen Torsten Östergren bakom mig. Han hade benat ljuslockigt hår — något av en sensation, enär de flesta av oss andra enligt tidens sed var klippta à la biljardboll — min bänkkamrat var den begåvade rackarpojken Erik Westgren, bankkamrer Hermans äldste son. På första bänken med prydlig rosett under hakan och kavajsnitt på kläderna gnodde Bertil Ericsson byxbaken — den sedermera så ryktbare landslagscentern i fotboll, vilken gjort flera mål på arvfjenden Danmark än t. o. m. Gunnar Nordahl. Till höger om mig hade jag kyrkoherdesonen sedermera ingenjören Harald Sundblad från Sundborn och snett framför mig satt den eftertänksamme scoutentusiasten, numera taxeringsinspektören i Stockholm Folke Gagnéus.

Som första ämne skulle vi ha tyska, ett språk som jag upprättigt sagt var ganska fin i — åtminstone i ettan! Vår lärare,

kunde det aldrig. Däremot lyckades jag än en gång ta fart på ordet *ddddasss* för att komma över till det svåra *pf-ljudet*. Men det misslyckades. När Ryland för tredje och sista gången för att avleda uppmärksamheten från min ångestsvettiga person upprepade sin fråga: Wer ist der grösste der Hund oder das Pferd blev jag desperat. Med gråten i halsen och med alla tecken till själslig upplösning skrek jag: DER HUND och satte mig...

Bertil Ericsson fick triumfen att säga det riktiga svaret. Och det har jag svårt att förlåta honom, särskilt som jag var bättre än han i tyska. I varje fall i ettan våren 1919.

Torsten Wigardt.

In Memoriam

Postmästaren *Anders Brodin*, Karlskoga, avled år 1948. Han var född på Sollerön 1886. Efter skolgång i Falun blev han e. o. post-expeditör 1906. Brodin upphöll postexpeditörtjänsten vid ett flertal postkontor inom mellersta postdistriktet och tjänstgjorde såsom postassistent bl. a. i Falun åren 1917—1926. Efter förordnanden som förste assistent och postmästare utnämndes han till förste postassistent i Enköping 1930. År 1934 blev han postmästare i Karlskoga, där han verkade till sin bortgång 1948.

Den 18 dec. 1949 avled domprosten i Västerås *Ernst Enochsson*. Han var född 1891 i Stora Skedvi, tog studentexamen i Falun 1911, prästvigdes 1916, varefter han omedelbart kom till Västerås, där han 1938 blev domprost. Sedermera utnämndes han till e. o. hovpredikant. Han innehade flera förtroendeuppdrag och offentliga uppdrag. Ernst Enochsson var av naturen en stillsam, försynt och samvetsgrann man med ett gott inslag av humor. Hans väg var alltid rak. Sin ovanligt rika intellektuella utrustning nyttjade han i det go-

das tjänst. Som predikant var han, genom sitt kristna djup och sin sällsporda gåva att i förkunnelsen finna slående uttryck, en gudabenådad förkunnare. Gamla kamrater hade han i gott minne. När man möttes, var han alltid samme gode och vänsälle »Enok», som under skoltiden.

Lektor *Carl Sigurd Eriksson*, Örebro, avled 19 december 1948. Han var född i Borlänge 1889 och avlade studentexamen i Falun 1908. Efter studier i Uppsala blev Eriksson fil. mag. 1912 samt fil. lic. 1929. Han tjänstgjorde som vikarierande lärare vid Borlänge samskola 1909 och vid Skövde realskola och kommunala gymnasium v. t. 1917. H. t. 1917 antogs han till extralärare i matematik, fysik och mekanik vid tekniska elementarskolan och tekniska gymnasiet i Örebro, där han 1920 blev vikarie-
rande lektor samt 1931 ordinarie lektor i matematik och fysik.

Läröverksadjunkten *Hartvig Rudén*, Stockholm avled den 7 mars 1949. Han var född i Falun 1888, där han blev student 1908. Han har tjänstgjort i Bollnäs, Stockholm, Örnsköldsvik och Falun. År 1924 blev han adjunkt i matematik och fysik vid Södermalms läroverk och adjunkt vid Östermalms läroverk 1932. Som timlärare tjänstgjorde han vid Lyceum för flickor och Beskowska skolan.

Provinsialläkaren i Piteå distrikt *P. H. Söderbaum* avled i april 1949. Han var född i Falun 1897, blev student därstädes 1915 och avlade med. lic.-examen vid Karolinska institutet 1923. Han blev provinsialläkare i Nås 1929 och fick år 1938 transport till Piteå, där han år 1947 blev stadsfullmäktig.

F. postdirektören *Thore Wennqvist* avled den 26 augusti 1949. Han var född i Leksand 1881, började tidigt i postens tjänst men övergick till akademiska studier och avlade hovrättsexamen. Postexpeditör 1905, blev han 1915 sekreterare hos generalpoststyrelsen och två år senare postdirektör i västra distriktet.

Under sina stockholmsår var Wennqvist sekreterare hos stadsrevisorerna, riksdagsstenograf och fullgjorde ett flertal interna och internationella specialuppdrag inom postverket. År 1941 invaldes han i riksdagens första kammare, som han tillhörde till påföljande år. Efter en hedrande ämbetsmannabana lämnade han 1947 sin tjänst i postverket.

Skattmästarens berättelse

Utdrag

ur Föreningen Gamla Falukamraters

räkenskaper för räkenskapsåret

1/1 1948—³¹/₁₂ 1948

Balansräkning pr 31/12 1947

Tillgångar:

Kontant.....	68: 71
Postgiro	122: 92

Värdepapper:

Svenska statens 3 % försvarslån av 1941 ..	3,000:—	
Silas 4 % förlagsbevis av 1946.....	5,000:—	
Fagersta Bruks AB:s $3\frac{1}{4}$ % obl. lån av 1947.....	2,000:—	
AB Marabous 4 % förlagsbevis av 1947 ...	4,000:—	14,000:—
Bankkonto.....	1,430: 81	
Sångbokens konto.....	261: 15	
		Kronor 15,883: 59

Skulder:

Ständiga medlemmars fond	1,500:—
Hj. Grönblads Donationsfond.....	3,170: 19
K. A. Lindströms Donationsfond.....	5,215: 60
Stipendiefonden	1,425: 87
Disponibla medel	4,571: 93
	Kronor 15,883: 59

Inkomst- och utgiftsräkning 1/1 1948—31/12 1948

Inkomster:

Hj. Grönblads Donationsfond	83: 08
K. A. Lindströms Donationsfond	180: —
Avgifter	1,960: —
Räntor	247: 90
Överföring från disp. medel	1,300: 12
Kronor	3,771: 10

Utgifter:

Sammanträden	213: —
Dalaträffen	423: 55
Stipendier till läroverket	500: —
Utdelning från K. A. Lindströms fond	180: —
Stipendium till V-Dala Nation, Upsala	200: —
1948 års publikation	1,375: 10
Porto, telegram	279: 80
Kuvertskrivning m. m.	148: 15
Trycksaker	142: —
Blommor	35: —
Skatter	112: —
Kassafack	25: —
Plaketter	137: 50
Kronor	3,771: 10

Häradshövding Hjalmar Grönblads Donationsfond

Saldo pr 1/1 1948	3,170: 19
Ränta för år 1948	92: 61
Kronor	3,262: 80

<i>Avgår:</i> Överföring av 90 % av räntan till Vinst- och Förlustkonto	88: 08
--	--------

Saldo pr 31/12 1948 Kronor 3,179: 72

Professor K. A. Lindströms Donationsfond

Saldo 1/1 1948	5,215: 60
Ränta för år 1948	201: 40
Kronor	5,417: —

Avgår: Överföring av 90 % av räntan till Vinst- och Förlustkonto i samband med utdelning av stipendium .. 180:—

Saldo pr ³¹/₁₂ 1948 Kronor 5,237:—

Balansräkning pr 31/12 1948

Tillgångar:

Kontant	2: 50
Postgiro	1,279: 07
Värdepapper:	
Svenska Statens 3 % försvarslån av 1941 ..	3,000:—
Silas 4 % förlagsbevis av 1946	5,000:—
Fagersta Bruks AB 3 ¹ / ₄ % obl. lån av 1947	2,000:—
AB Marabous 4 % förlagsbevis av 1947....	4,000:—
	14,000:—
Banktillgodohavande	931: 38
Sångboksлагret	208: 30
	Kronor 16,421: 25

Skulder:

Ständiga medlemmars fond	1,550:—
Hj. Grönblads Donationsfond	3,179: 72
K. A. Lindströms Donationsfond	5,237:—
Stipendiefonden	1,425: 87
Förskottsbetalda avgifter	575:—
Obetalda räkningar	1,181: 85
Disponibla medel	3,271: 81
	Kronor 16,421: 25

Under år 1948 inträdda förändringar i föreningens medlemsantal

Antal medlemmar den ³¹ / ₁₂ 1947	546
Antal nya medlemmar under år 1948	6
Antal avlidna medlemmar under år 1948	1*
Antal medlemmar, som begärt utträde ur föreningen under år 1948	—
Antal medlemmar, som strukits på grund av obetalda avgifter under åren 1947—1948	15
Antal medlemmar den ³¹ / ₁₂ 1948	536

Härav hedersledamöter	15
ständiga medlemmar	73
befriade från avgift	6

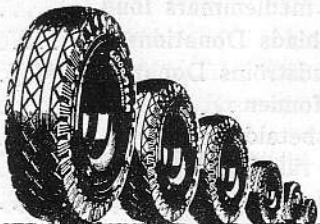
Under året avlidna medlemmar:

*) Postmästare Anders Brodin född 1886, Karlskoga.

Stockholm den 31 januari 1949.

G. Vange.
Skattmästare.

Då Ni behöver

BILRINGAR

för personbilar
lastbilar
bussar

kan Ni med förtroende vända Eder till föreningsmedlemmen

PATRIK LINDGREN *Slaggatan 10, Falun*

Telefon 41, 635, 853

Skolhistorier

Johan August Alin, med vedernamnet Pompen, undervisade på min tid i bl. a. matematik och fysik och var vida beryktad för sina invecklade parentestal. Han var en stor hedersman, mycket humoristisk och älskade kvicka repliker, även elevernas. Sitt vedernamn lär han ha fått på grund av sitt säregna uttal av ordet pump, ett inom fysiken icke alldeles obekant instrument.

Under en lektion i matematik en vacker majdag fann han, att eleven B. satt försjunken i beskådandet av promenadens skira björkar.

Pompen: »De är en storartad utsikt B. har genom fönstret, ä de inte?»

B.: »Jo, de är ä.»

Pompen: »Men ser B. utsikten den är omvänt proportionell till insikten den si.»

På en lektion i fysik likaledes på vårterminen hade L. frågan men kunde omöjligen erinra sig de invecklade fysikaliska lagar, som Pompen under ivrigt smackande på tobaksbussen sökte få besked om. Till sist frågade Pompen: »Men L. kan väl ändå säga mäj den kemiska formeln för kol?»

Efter alla tidigare misslyckanden skiner L. opp och finner frågan besvarbar i det han stolt och högljutt utropar: »C».

Pompen med stigande ansiktsfärg: »Ja, just då L., de är en ypperlig energikälla de si. Glöm inte de L. nu vid vårterminens slut.»

*

Fader Skog, »Böffen», undervisar i tyska. Klassen har slarvat mer än vanligt på en lappskrivning. Vid skrivningens återläm-

nande utbrister Skog förtörnad: »Å så sätter di ett dattiv hånne å ett akkusativ dånne, å så slänger di in lappa'n å menar: de här får Böffen rätta!»

*

Adjunkten F. undervisar årets abiturienter i fysik och vänder sig till eleven E. med följande fråga: »Nå E. hur tillgår det vid fotografering?»

E. uppskärriad och ytterligt ambitiös för att vara adjunkt F. till lags börjar: »Ja, man ställer sig framför kameran å...

Adjunkt F: »Rätt! Man kryper inte in kameran. Sitt!»

Va' »Hets»? Nej usch då så fult. Sitt!! (Red.)

*

»Mag-Olle» undervisar i matematik och har en säregen metod. Den går ut på att eleverna i tur och ordning åker fram radvis till svarta tavlan. Enda ordet man hör är: »nästa». En gång tillfrågad om meningen med detta kom följande svar: »Jo, det är det enda rätta, för dom kan ju faktiskt räkna ut, vilket tal dom kommer upp på. Och kan dom då inte lösa talet, då vet jag, att dom är slöa».

På en årsdag uppvaktades Mag-Olle av klassen med blommor. Dagen därpå öppnades mattelektionen så här: »Tack så mycket för blommorna. Nästa.»

Under en lektion i litteraturhistoria framhåller adjunkt X följande: »Att före mitten av 1800-talet leva på sin penna utan att svälta ihjäl var omöjligt.»

*

I tredje våningen högst uppe under taket hade Hjalmar Constantin Hagelin sin tillvaro. På kemikum lät han årgång efter årgång av gymnasister lyssna till vad han kallade »den kemiska näktergalen» eller beskåda »blå-Johan» och »illblå-Johan». På kemikum var H. nästan suverän, så att knappast rektor vågade sticka in näsan. I vilket fall tyckte H. mycket illa om rektorsbesök men det hände dock att rektor pliktskyldigast vid något enstaka tillfälle infann sig för inspektion.

En gång slumpade det sig så, att H. fyllde jämna år och den laborerande klassen hade en finfin överraskning i bakfickan.

Vid lämpligt tillfälle under laborerandet stiger kustos (= ordningsman) fram och säger: »Med anledning av doktorsns födelsedag framför jag klassens gratulationer och frågar om vi få bjuda doktorn på kaffe och bakelser, som vi beställt från kondis.»

H. öppnar sin stora snusdosa, skyfflar in tre skedar Ljunglöfs, torkar sig om nosen med den röda fanan och säger: »Hocka pojkar, tackar säger man då.»

Sedan den första kaffekoppen och bakelserna stökats undan reser sig kustos på nytt och säger: »Med hänsyn till att doktorn fyller jämna år unnrär klassen om till påtårn får bjudas på ett glas punsch?»

Hagelin: »Nej nu blir ni för jäkliga pojkar.

Lås döra!»

Historien kan möjligen vara laved men den bär dock sannolikhetens prägel.

*

Det var lektion i filosofisk propedeutik i L III höstterminen 1927. I katedern satt för en gångs skull gamle lektorn Engelbert Nordenstam, »Bellman». På grund av sin med åren alltmer besvärande dövhet och den därav ökade misstänksamheten brukade han annars vandra omkring i klassrummet för att med vänlig men skarpsynt blick följa elevernas förehavanden. Det var svårt att viska för »Bellman». Han kunde se på munnarna, om det var något »galet» å färde. Och då slog han ner som en hög på vederbörande.

Men vid det här tillfället hade han tröttnat på sina klassrumpromenader och slagit sig ner i katedern. E. som satt i bänken bredvid mig fick plötsligt frågan. Men han hade läst på dåligt. Då sa »Bellman»: ta upp läroboken och läs upp innantill vad som står på sidan 19. E. hade emellertid glömt sin bok hemma och sträckte sig vid »Bellmans» tillsägelse fram över min bänk för att låna min bok.

»Bellman» replikerade omedelbart: Hörnu, är det E. som annonserar på svarta tavlan nere i vestibulen om försäljning av obegagnade läroböcker. Det är nog inte värt att göra det inte. Just det ja.

— — —
En annan gång hände det, att lärjungen K. satt och skrattade

åt en lustighet som hans bänkkamrat viskat åt honom om »Bellman». »Bellman» rök omedelbart på den skrattande.

— Va sitter K. och har så roligt åt då?

K. svarade som de flesta väl skulle ha gjort:

— Åt ingenting.

— Jaså, på det sättet. Då vill jag bara tala om att skolläkarn har mottagning klockan 3.20 i dag.

Sedan sist

Vad sig tilldragit haver

Vårfest på Blå Porten den 22 maj 1948.

Surströmmingskalas på Källaren Tennstopet den 28 september 1948.

Dalaträff, var arrangerad gemensamt med Mora Bygdelaag den 31 oktober 1948 och gick av stapeln på Gillet. Det var en mycket lyckad tillställning och förbrödringen slog väl ut. Morahästen, Bygdelaagets medlemstecken, bars i miniatyr på rockuppslaget av menig man, medan sexmännen (styrelseledamöterna i Bygdelaaget) och sturgubbarna (hedersledamöterna) allihop hade stora hästar hängande i band kring halsen. Härtill kom att morakar-larna voro grant skrudade i förskinn och tuppur. Somliga buro till och med riktiga armborst.

Som ett bevis på den goda grannsämjan förärades några gamla falukamrater byatecknet — morahästen — nämligen slaggvarpspojken Göken (Gösta) Westling, skriftlärde tunkar'n Manne Langseth och naturligtvis Gustaf Fredenholm, klippan på vilken Vår Herre byggt vår förening. Bernhards häst blev ställd åt sidan för han hade fått förhinder i sista minuten.

Signe Mattsson från Byalaget hyllade Masen med följande för tillfället skaldade Ode:

Mig lyster sadla nu i kväll en släkting till pegasen
för att det manfolk hylla få, som man benämner masen.

En Morahäst är min pegas och han är tung i roven
så för en sån är inte lätt att flykt få under loven.

Sexmannen och falukamraten EnstArkö
vid Dalaträffen

Men när jag tittar mig omkring i denna glada skara
jag tycker efter känt recept att »karlar dom ä rara».

En provkarta här finns att se på Adam ifrån Dalom
på blonda, svarta, bruna, grå, på tjockom och på smalom.

De flesta ha vi sett förut på Bygdelagets fester
men friska fläktar nu blåst in med våra Falugäster.

Vi trodde ättikan satt spår i Falu-anletsdragen
och linjen å la Falukorv the new look var för dagen.

Men vad få vi väl skåda här? Jo, idel toppcharmörer
som, mina damer, om en stund i hambons virvlar för Er.

Då få vi se om G. F. K. kan skickligt figurera
när *våra* masar ställer upp med Er att konkurrera.

Ja, kellingar och kullur här, nu höj de fyllda glasen
och låt vårt leve skalla högt för hjärtekrossarn-masen.

Under aftonen gav oss »fedlaren» Karl Sporr på sitt mästerliga sätt nya bevis för den skatt vi äga i den gamla äkta folkmusiken.

Kvällen avrundades med en film, som hette »Ett gambeldjässbo å Skansim» och så dansade kellingar, kullur, kaller, sturgossar och falukamrater hambo så det fläktade i förskinnen och tupperna stod rätt ut.

Årsstämman avhölls på Mercuri-Schartauanernas trivsamma restaurang den 7 mars 1949. Redaktör Rickard Lindström kåserade på sitt överdådiga sätt om »Bergslagen i Sveriges historia», en kvick, elegant uppgörelse mellan bergsmän och tofsmasar.

När höstlöven började falla bänkade sig kamraterna den 3 oktober 1949 kring Tennstopets surströmmingsdoftande bord. Bertil Lunell hade skaldat en lovsång till surströmmingens ära att avsjungas vid tillfället men blev tyvärr förhindrad. Här är i alla fall skaldestycket, som får sin fördröjda premiär till hösten.

Surströmmingens lov

Torde kunna sjunga till: *Rhenvinets lov*

Fly oss bräckjärn, fixa burken
och släpp dolda andar ut.
Hoppas ingen sydländskt murken
tar av starka dofter slut.
Sätt din näsa stolt mot vinden,
som drar fram från burkens bräm.
Den som då blir blek om kinden
kallar vi för fisförnäm.

Alla element ur skyar
och ur havets böljesång
här i fisken oss förnyar
och ger kraft ur skog av tång.
Rymdens flugfän druckit lustigt
rus ur sommarns strömmingsbrygd.
Så från rönn och häggar mustigt
samlats doft av älv och bygd.

Tag en hälsning mot från myrar
och från porsens starka land,
där oss toltans tända fyrar
lyser stig till källans rand.
Ödslig mark, där Vängmans Janne
läst en hednisk ritual,
blanda oss sin doft av kvanne
med din kärva stormkoral.

Töm vår hembygds skål, ty kvällens
fest är härligt primitiv.
Strömmingsblotet har som fjällens
seite hedniska motiv.
Här ha elementens krafter
genom sekler strålat hop,
samma dyrkan, samma safter
som vid fyllda hednastop.

Bertil Lunell.

Höstmötet avhölls på Byggnadsföreningen den 23 november 1949. Föreningens högt värderade ordförande Severin Solders berättade härvid intressanta saker om Älvdalen och sekreterare Mård på reklamavdelningen i SJ hade välvilligt som vanligt ställt en splitterny SJ-film om Älvdalen till beskådande. Med hänsyn härtill och under beaktande av att Mård var »böränjepöjk» valdes han på Fredenholms förslag med acklamation till vad Gustaf kallade »stjärnmedlem» (se matrikeln) av föreningen. Föreningens lutsångare voro i högform och »Elgen», föreningens uppskattade klubbmästare, kunde fästa en ny fjäder i hatten.

Nya hedersplakettörer

Föreningens hedersplakett, som enligt bestämmelserna kan tilldelas medlemmar, som gjort sig synnerligen förtjänta om föreningen, har sedan sist tilldelats följande kamrater, nämligen:

År 1948 F. d. landshövding Bernhard Eriksson,
 f. d. generaldirektör Axel Granholm,
 dr ingenjör Peter Trotzig,
 banktjänsteman Gunnar Vange,

år 1949 baningenjör Manne Briandt och
 ekonomidirektör Nils E. Gottliebsson.

Ny medlemsvärkning erforderlig

Den av skattmästaren utarbetade statistiken angående medlemsstockens storlek vid ingången av 1950 och förändringarna under de senaste två åren framgår av efterföljande sammanställning:

Antal medlemmar den ³¹ / ₁₂ 1947	546
Antal nya medlemmar under åren 1948—1949	29
Antal avlidna medlemmar under år 1948—1949	6
Antal medlemmar, som begärt utträde ur föreningen under åren 1948—1949	1
Antal medlemmar, som strukits på grund av obetalda årsavgifter åren 1948—1949	30
Antal medlemmar den ³¹ / ₁₂ 1949	538
Härav hedersledamöter	15
ständiga medlemmar	74
befriade från avgift	7

Som synes uppgick medlemsantalet vid halvsekelskiftet till 538, vilket innebär en nettominskning med 8 sedan slutet av år 1947. Kamrater, som strukits på grund av obetalda årsavgifter är anmärkningsvärt stort (30).

I syfte att motverka den tendens till stagnation, som börjat göra sig gällande, uppmanas kamraterna att vara föreningsstyrelsen behjälplig att anskaffa nya medlemmar. För att underlätta detta medföljer årsskriften en särskild anmälningsblankett, å vilken de kan angiva namn och adress å personer, vilka böra bli medlemmar i föreningen. Insänd denna anmälan till föreningsens skattmästare under adress: Gunnar Vange, Tre Liljor 8, Stockholm. Tack!

Medlemsförteckning

Styrelse:

Ordförande: rektor Severin Solders
v. Ordförande: byråsekreterare Gustaf Fredenholm.

Sekreterare: byråsekreterare Georg Blomqvist.

Skattmästare: banktjänsteman Gunnar Vange.

Klubbmästare: kapten Ingiald Elg.

Övriga ledamöter:

Byrådirektör Sven Bouvin.

Direktör Gösta de Maré.

Rektor Erik Eklund.

Suppleanter: Lektor Manne Langseth.

Civiljägmästare Gustaf Nenzell.

Revisorer: Postassistent Tord Westerberg och intendent Lennart Westberg.

Revisorsuppleanter: civilekonom Arne Brodin och fru Gullan Högberg.

Valnämnd: riksbanksrevisor K. M. Erlandsson, kanslichef Nils Gottliebsson, revisor Sven Pählgren, polisintendent Georg Thulin. Suppleanter: doktor Erik Ervæus och redaktör Bernt Bernholm

Hedersledamöter:

Dahl, Hjalmar, professor, Stockholm.

Engström, Karl, poststationsföreståndare, Dala-Husby.

Eriksson, Bernhard, f. d. landshövding, Stockholm.

Erlandsson, Karl Magnus, riksbanksrevisor, Stockholm.

Fredenholm, Gustaf, byråsekreterare, Stockholm.

Frisell, Gösta E. G., direktör, Stockholm.

Jobs, Anders, musikdirektör, Falun.

Lilström, Sigurd, byrådirektör, Stockholm.

Nylund, David Filemon, f. d. rektor, Eskilstuna.

Rudin, G. A., fil. kand, f. d. adjunkt, Stockholm.

Sahlin, Enar, fil. dr, f. d. lektor, Stockholm.

Sefve, Ivar, fil. dr, rektor, Göteborg.

Staaß, Erik, fil. dr, f. d. lektor, Stockholm.

Vikar, Anders, fil. dr, rektor, Falun.

Wilkenson, Wilken, grosshandlare, Vikarbyn.

Ledamöter:

Där annorlunda icke angives, är adressorten Stockholm.

Tecknet * angiver att vederbörande är ständig ledamot.

Adolphson, Karl, advokat, Hälsingborg, f. 84

Ahlgren, Henrik, agronom, f. 90

* Ahlquist, Gösta, kamrer f. 02

Alm, Bertil, tjänsteman, Saltjö-Bo, f. 85

Almqvist, Gunnar, civilingenjör, f. 11

- Aminoff, Ivar, major, Södertälje, f. 79
- Andersson, Adil J., distriktsveterinär, Svärdsjö, f. 94
- Andersson, P. Arthur, telegrafkommissarie, f. 81
- Andersson, Fritz, rektor, Falun, f. 04
- Andrén, Nils B. E., docent Göteborg, f. 18
- Ardell, Curt direktör, f. 05
- Arfwedson, Chr. Louis G., bergsingenjör, Lidingö, f. 88
- Arfwedson, Fritz, länsassessor, f. 95
- *Arfwedson, Henrik G., bruksdisponent, f. 86
- *Arfwedson, Rolf, charge d'affaires Wellington, Nya Zeeland, f. 96
- Arkö, Ernst, disponent, f. 87
- Arkö, Richard, ingenjör, f. 81
- Axelsson, K. Nils, civilingenjör, Djursholm f. 01
- Backlund, Oscar M., revisionskommissarie, f. 97
- *Bannbers, Ola, amanuens, f. 87
- Barkman, Maj S., f. Fällström, fru f. 21
- Barreus, Valentin, regementsläkare, Falun, f. 04
- *Bengtsson, Erik, distriktslantmätare, Orsa, f. 83
- Berg, Olof A., leg. läk., Falun, f. 09
- Bergh, Folke, bergsingenjör, Långshyttan, f. 09
- Bergh, Sigvard, jur. kand., f. 12
- Berggren, Erik, tandläkare, Västerås, f. 07
- Berggren, Nils, advokat, Ängby, f. 08
- Berggren, Sven, direktör, Falun, f. 08
- Berggren, Torsten, tandläkare, Borlänge, f. 02
- Berglund, August, bankkamrer, Leksand, f. 87
- Berglund, Gustaf V., postmästare, Västanfors, f. 01
- Berglund, Lars-Erik, bergsingenjör, Yxsjöberg, f. 12
- Berglöf, Åke, mejerikonsulent, Bromma, f. 13
- *Bergman, Gunnar, bankdirektör, Vänersborg, f. 99
- Bergsman, E. Börje, bergsingenjör, Munkfors Bruk
- Bergstrand, Paul, överläkare, Kolmårdssanatoriet, f. 87
- Bergström, Gustaf A., jur. kand., direktör, Bromma, f. 00
- Bergström, Stig, 1:ste byråsekreterare, Bromma, f. 07
- Berndt, Carl Rudolf, bankdirektör, Jönköping, f. 95
- Bernholm, Barbro, f. Holmquist, fil. kand., fru Lidingö, f. 17
- Bernholm, Bernt, fil. kand., redaktör, Lidingö, f. 14
- Bimer, Vilhelm G., reklamchef, f. 05
- Björklund, Einar, civilingenjör, Ny-näshamn, f. 91
- Björklund, Gustaf A., grosshandlare, f. 96
- Björkman, Erik K. V., assessor, f. 10
- Björkman, Ragnar A., civilingenjör, Trollhättan, f. 18
- Björklund, Hjalmar G., försäkringsinspektör, Uppsala, f. 90
- Björklund, Hilding, avdelningschef, Bromma, f. 77
- *Björn, Hilding, professor, Malmö, f. 07
- Bladin, Ernst, Hj., f. d. postassistent, Hjo, f. 65
- *Blidberg, Carl Gustaf, direktör, Torslösa, f. 01
- Blidberg, C. Einar, kommandörkapten, Älsten, f. 06
- *Blidberg, Stellan, direktör, f. 05
- *Blidberg, A. Tage, skogschef, Robertfors, f. 03
- Blomgren, Gustaf, distriktsveterinär, Arvika, f. 87

* <i>Blomqvist, C. Georg</i> , 1:e byråsekr., <i>Abrahamsberg</i> , f. 15	* <i>Carlgren, Elis</i> , f. d. häradshövding, <i>Dala-Husby</i> , f. 71
<i>Blomqvist, Rune</i> , odont. kand., f. 19	<i>Carlgren, Tor A. G.</i> , förvaltare, <i>Hjorthagen</i> , f. 00
<i>Boberg, Anders</i> , folkskollärare, <i>Enskede</i> , f. 01	<i>Carlgren, A. Waldemar</i> , bergsingenjör, <i>Hagalund</i> , f. 69
<i>Boberg, Sven</i> , försäljningschef, f. 84	* <i>Carlgren, Wilhelm</i> , f. d. linjedirektör, <i>Falun</i> , f. 75
* <i>Boëthius, Axel</i> , professor, <i>Göteborg</i> , f. 89	<i>Carpelan, Lars</i> , banktjänsteman, f. 02
<i>Boëthius, Edvard</i> , kontraktsprost, <i>Norberg</i> , f. 78	<i>Carlsson, Otto</i> , direktör, <i>Fagersta</i> , f. 92
<i>Bonde, Martin</i> , Fotograf f.	* <i>Classen, Lilly</i> , f. Westergren, fru, <i>London</i> , f. 83
<i>Borglind, Stig</i> , konstnär, <i>Falun</i> , f.	<i>Collén, Arvid M.</i> , överstelöjtnant, f. 78
<i>Borner, Eric</i> , civilingenjör, <i>Harnäs</i> , f. 91	<i>Dahl, Hjalmar O.</i> , professor, f. 81
<i>Borner, Gunnar F.</i> , lasarettsläkare, <i>Växjö</i> , f. 85	<i>Dahl, Waldemar O.</i> , lektor, <i>Djurs-holm</i> , f. 83
<i>Bouvin, Sven E. H.</i> , fil. kand., byrådirektör, f. 02	<i>Dahlblom, Hugo</i> , sjökaptén, <i>Saltsjöbaden</i> , f. 86
<i>Brandberg, Ejnar T.</i> , ingenjör, <i>Skoghall</i> , f. 01	<i>Dahlin, G. Elis</i> , lektor, f. 99
* <i>Brandberg, Gunnar</i> , kamrer, <i>Falun</i> , f. 89	* <i>Dahlöf, Tell</i> , redaktör, f. 12
<i>Brandberg, Harald E.</i> , konstnär, f. 99	<i>Dahlqvist, Oscar</i> , resebyråttjänsteman, <i>Paris</i> , f.
<i>Bratt, Eyvind</i> , byråchef, f. 07	<i>Dahlström, Helge</i> , jur. kand., barnavårdsdirektör, <i>Traneberg</i> , f. 14
<i>Breine, Viktor</i> , bankkamrer, <i>Avesta</i> , f. 86	<i>Daniels, Gösta</i> , bankkassör, <i>Nyköping</i> , f. 09
<i>Breitholtz, Rolf</i> , jägmästare, <i>Lidingö</i> , f. 03	<i>Darle, Erik Herman</i> , bitr. länsjäg-mästare, <i>Karlstad</i> , f. 88
<i>Breitholtz, Valdemar</i> , landskontorist, f. 03	<i>Davidsson, Sigfrid</i> , bergsingenjör, <i>Åshammar</i> , f. 88
<i>Briandt, V. Manne</i> , 1:e baningenjör, f. 79	<i>Difs, Hans</i> , med. dr., f. 04
<i>Britth, Gunnar</i> , sekreterare, <i>Ängby</i> , f. 95	<i>Dybeck, Carl Fredrik</i> , kapten, <i>Lidingö</i> , f. 11
<i>Brobeck, A. Margareta</i> , gymnastikdirektör, f. 23	<i>Edemalm, Hans</i> , tandläkare, <i>Falun</i> , f. 17
<i>Brodin, Arne</i> , civilekonom, f. 13	* <i>Edlund, Carl E.</i> , disponent, <i>Borås</i> , f. 80
<i>Brolin, Conrad, S.</i> , apotekare, <i>Hofors</i> , f. 99	<i>Edlund, Marianne R.</i> , fröken f. 23
<i>Brunstedt, Sven</i> , distriktschef, <i>Mal-mö</i> , f. 86	* <i>Eiritz, Sven Y.</i> , kontorschef, <i>Gävle</i> , f. 07
<i>Burgé, Arne T. M.</i> , revisionschef, <i>Lidingö</i> , f. 07	<i>Eklund, Erik</i> , fil. kand., rektor, f. 04
<i>Bäckström, Carl Gustav</i> , köpman, f. 15	
<i>Carlbäck, Arne</i> , kapten, f. 11	

<i>Eklund, J. Herman</i> , ingenjör f. 93	<i>Fahlroth, Allan</i> , länsbokhållare
<i>Eklund, P. K. Olof</i> , överförmyndare, Örebro, f. 91	<i>Falun</i> , f. 08
<i>Ekman, Georg, V.</i> , tandläkare, Sandviken, f. 00	<i>Fahlvik, Gunnar</i> , tandläkare, <i>Kumla</i> , f. 14
<i>Ekstrand, Anders</i> , reklamchef, <i>Trelleborg</i> , f. 14	<i>Falek, Berndt, T.</i> , forstmästare, Åmotfors, f. 96
<i>Ekström, Gunnar</i> , domkyrkosysselman, <i>Västerås</i> , f. 93	<i>Fejmert, Erik</i> , ingenjör, <i>Nyköping</i> , f. 89
<i>Ekström, Martin</i> , fil. kand., folkhögskollärare, <i>Hemse</i> , f. 91	<i>Fernqvist, Lars Gunnar</i> , jur. kand., 1:ste byråsekreterare f. 11
<i>Ekwall, Håkan</i> , civilingenjör, f. 19	<i>*Fernström, Erik</i> , direktör, f. 88
<i>Elg, Ingjald</i> , kapten, f. 06	<i>Fernström, Frans G.</i> , direktör, <i>Falun</i> , f. 86
<i>Elowson, Gösta Elof</i> , vicekonsul, <i>Enskede</i> , f. 99	<i>Fernström, John</i> , direktör, f. 91
<i>Elvsback, S. Harald</i> , köpman. <i>Dala-Husby</i> , f. 06	<i>Flodström, A. Engelbrekt</i> , överste, Örebro, f. 96
<i>Englund, Ulf R. I.</i> , redaktör, <i>Falun</i> f. 23	<i>Forsberg, Gösta N.</i> , ekonomichef, <i>Vansbro</i> , f. 95
<i>Englund, Wesley</i> , överstelöjtnant. <i>Lidingö</i> , f. 89	<i>Forssberg, K. Ivar</i> , köpman, f. 85
<i>Engström, Karl</i> , postationsföreståndare, <i>Dala-Husby</i> , f. 88	<i>*Forsgren, Erik A.</i> , överläkare, <i>Svenshögen</i> , f. 96
<i>Envall, Petrus V.</i> , fil. dr, rektor, <i>Falun</i> , f. 89	<i>*Forsmark, Ernst</i> , överläkare, f. 71
<i>Eriksson, Bernhard</i> , f. d. Landshövding f. 78	<i>Forssell, Gunnar</i> , tandläkare, <i>Borgholm</i> , f. 00
<i>Eriksson, E. Gustaf</i> , diplomingenjör, <i>Söderhamn</i> , f. 88	<i>Forssling, Petrus</i> , kamrer, <i>Falun</i> , f. 78
<i>Eriksson, G. F. (Gusten)</i> , bankdirektör, <i>Falun</i> , f. 91	<i>Forssman, Ingvar</i> , tandläkare, <i>Karlstad</i> , f. 15
<i>*Eriksson, Karl</i> , professor, f. 92	<i>Fredenholm, Gustaf</i> , byråsekreterare, f. 93
<i>Erikson, E. Thure</i> , tandläkare, <i>Falun</i> , f. 96	<i>Fredenholm, John F.</i> , kammarskrivare, <i>Karlstad</i> , f. 17
<i>*Eriksson, Walle</i> , skeppsmäklare, f. 93	<i>*Frieberg, J. Axel</i> , major, <i>Falun</i> , f. 96
<i>Erlandsson, Karl Magnus</i> , riksbanksrevisor f. 82	<i>Frieberg, Torsten</i> , med. dr, <i>Malmö</i> , f. 84
<i>Erlandsson, Sven G. G.</i> , överläkare, f. 96	<i>Frisell, Bengt</i> , ingenjör, <i>Hedemora</i> , f. 19
<i>Ernsell, Helge F.</i> , kamrer, f. 08	<i>Frisell, E.</i> , <i>Gösta</i> , direktör, f. 85
<i>Ersman, Sven</i> , hovrättsfiskal, f. 18	<i>Frisell, Martha</i> , f. Mellqvist, fru, <i>Hedemora</i> , f. 20
<i>Ervæus, Erik R. V.</i> , leg. läkare, <i>Enskede</i> , f. 96	<i>*Frisell, Erik G.</i> , leg. läkare, f. 13
<i>Esseen, Georg, P.</i> , korrespondent, <i>Hofors</i> , f. 94	<i>Frykholm, Erik Birger</i> , gruvförvaltare, <i>Nora</i> , f. 98
	<i>Frykholm, Fredrik</i> , kamrer, <i>Abrahamberg</i> , f. 91

- Gezelius, Birger L.*, advokat, *Falun*, f. 94
- Gjöres, Axel*, generaldirektör, *Äppelviken*, f. 89
- Gottfrid, Bertil*, disponent, *Djursholm*, f. 09
- *Gottfarb, Ragnar*, advokat, *Lidingö*, f. 07
- Gotthard, Josef*, leg. läkare och tandläkare, f. 94
- Gottliebsson, Nils E.*, kanslichef f. 09
- *Graab, Anders L.*, direktör, *Jönköping*, f. 93
- Granander, John E.*, direktör, f. 87
- Granberg, Otto*, f. d. läroverksadjunkt, *Arvika*, f. 87
- Granholm, Axel M.*, f. d. generaldirektör, f. 72
- Granström, Anna-Lisa*, tandläkare, *Gävle*, f. 21
- Grindal, Arne*, kapten, *Orsa*, f. 94
- Gripenskiöld, Henrik*, stationsinspektör, *Krylbo*, f. 91
- Grubstad, Anders*, civilingenjör, *Malmö*, f. 17
- Grönblad, Signe*, fröken, *Falun*, f. 78
- Gunnarsson, Nils-Erik*, tandläkare, *Smedjebacken*, f. 15
- Gustafsson, Gunnar*, fil. dr, *Fiskebäckskil*, f. 91
- Göransson, Erik T.*, överstelöjtnant, f. 76
- Göransson, Ivar H.*, bankkamrer, *Råsunda*, f. 77
- Göransson, J. Henrik*, byråchef f. 92
- *Görs, Eric*, veterinär, *Borlänge*, f. 91
- Hägermark, John R.*, distriktsveterinär, *Enköping*, f. 79
- Hallberg, Casimir*, kapten, f. 82
- Halldén, Erik*, advokat, *Norrköping*, f. 04
- Hallin, Sven*, jägmästare, f. 83
- *Hamberg, Harald*, direktör, *Göteborg*, f. 91
- Hammarström, Axel B.*, postdirektör, *Linköping*, f. 87
- *Hanson, Ivar*, civilingenjör, *Salt-sjö-Duvnäs*, f. 85
- Hanson, Lennart H.*, direktör, *Djursholm*, f. 86
- Hanze, Thorsten K. J.*, överstelöjtnant, *Eksjö*, f. 97
- Hasselgren, Johannes*, bokhandlare, f. 82
- Hazelius, F.*, rektor, *Uppsala*, f. 82
- Hedberg, Gustaf*, stadsläkare, *Sundsvall*, f. 88
- Hedberg, John R.*, kamrer, f. 08
- Hedblom, Georg*, kamrer, *Falun*, f. 94
- Hedbys, Johan*, provinsialläkare, *Sölvesborg*, f. 95
- Hedén, Sven E.*, leg. läkare, *Alingsås*, f. 08
- Hedström, Ernst*, bergslagstjänsteman, *Falun*, f.
- Hedström, Helmer E. L.*, bergsingenjör, f. 99
- Hejensstedt, P. Edvin J.*, leg. läkare, *Borlänge*, f. 01
- Helldén, Arne T.*, byggnadsing., *Vårgårda*, f. 07
- Hellman, Lars*, arkitekt, f. 22
- Hellsten, C. Gunnar*, civilingenjör, *Gävle*, f. 10
- *Hemström, David*, provinsialläkare, *Motala*, f. 90
- Herdin, Anders C. G.*, disponent, *Göteborg*, f. 70
- Herdin, Bengt*, direktör, f. 04
- *Herdin, John B.*, bankkamrer, *Djursholm*, f. 91
- Herdin, Olle*, kontorschef, *Falun*, f. 14
- *Herdin, Sivert*, fabrikör, *Falun*, f. 71
- Herdin, Yngve D.*, bankkamrer, *Mora*, f. 80
- Hermansson, Eric*, leg. läkare, f. 04
- Hessner, L. Otto*, bankdirektör, *Nyköping*, f. 81

- Hilde, Gunnar*, jägmästare, *Särna*, f. 89
- **Hinders, E:son, A. K. Edvin*, tandläkare, f. 98
- Hinnerson, G. W. Mauritz*, distriktschef, *Göteborg*, f. 94
- Hising, Einar V.*, distriktslantmätare, *Hedemora*, f. 87
- **Hising, K. Ivar*, direktör, f. 89
- Hjelm, Bertil*, lantmätare, *Östhammar*, f. 10
- Hjelm, Nils J. M.*, arkitekt, f. 08
- Hollner, Asta*, folkskollärarinna, *Viksjo*, f. 17
- Hollner, Gösta*, Agronom, *Ingelstad*, f.
- Hollström, Einar F.*, med. dr, docent, f. 09
- Holmin, Erik*, apotekare, *Falun*, f. 79
- Holmqvist, Arne*, civilingenjör, f. 19
- Holmqvist, Ernst J.*, landssekreterare, *Västerås*, f. 87
- Hult, Margit, E.*, f. *Forsström*, fru, f. 16
- Hultman, Albert*, provinsialläkare, *Bureå*, f. 95
- Hytte, Pontus*, civilingenjör, *Abrahamsberg*, f. 88
- Hård, Ture*, byrådirektör f. 85
- Högberg, Bengt*, civilingenjör, *Abrahamsberg*, f. 18
- Högberg, Gullan*, f. *Krutmeyer*, fru, *Abrahamsberg*, f. 20
- Ihrfelt, Helge*, landsfiskal, *Kolsva*, f. 02
- Irvall, Bo J:son*, teckningslärare, *Karlstad*, f. 02
- Jacobson, Nils A.*, bankkamrer, *Falun*, f. 69
- Jansson, Georg*, landsfiskal, *Smedjebacken*, f. 62
- Jansson, J. Ivar*, tandläkare, *Malung*, f. 08
- Jernberg, Göran H. S.*, civilingenjör, *Karlskoga*, f. 91
- Jobs, Anders*, musikdirektör, *Falun*, f.
- Johansson, Georg*, direktör, *Falun*, f. 91
- Johansson, J. Bertil*, postkontrollör, *Gävle*, f. 84
- Johansson, Klas F.*, 1:e telegrafassistent, f. 87
- Johansson, Lennart*, bokförare, *Falun*, f. 91
- Jonell, Filip*, advokat, *Malung*, f. 98
- Jonsson, J. Gabriel*, läroverksadjunkt, f. 87
- Järta, K. Fredrik*, löjtnant, f. 69
- Järve, Paul A.*, postmästare, *Kinna*, f. 89
- Jönsson, Adolf*, bankkassör, *Falun*, f. 93
- Jönsson, J. Erik V.*, civilingenjör, *Bromma* f. 92
- Kellgren, Bo*, länsassessor, *Gävle*, f. 02
- Kling, Carl A.*, med. dr, professor, f. 79
- Klingberg, Axel Th.*, civilingenjör, *Enköping*, f. 96
- von Koch, Richert*, dr, ing., f. 79
- Krantz, Birger*, apotekare, f. 15
- Krantz, Hildur I.*, fil. kand., redaktör, *Djursholm*, f. 14
- Krantz, J. Einar*, direktör, *Djurs-holm*, f. 78
- Kyhle, Joel*, grosshandlare, f. 86
- Landberg, A.*, distriktsingenjör, *Ska-ra*, f. 82
- **Landberg, Erik*, direktör, f. 87
- Landberg, Georg*, rektor, *Uppsala*, f. 97
- Landberg, Ivar B. F.*, tandläkare, f. 91
- Landberg, Johan Fredrik*, tullkontrollör, *Gävle*, f. 90

- Landor, Erland*, lantmätare, *Uddeholm*, f. 91
- Langseth, K. Manne*, lektor, *Södertälje*, f. 93
- Larsson, Anders*, läroverksadjunkt, *Falun*, f. 82
- Larsson, G. Adolf*, kamrer, *Hägersten*, f. 88
- **Lendahl, Pontus V.*, ingenjör f. 05
- Lidbeck, Olle V.*, reklamchef, *Lidingö*, f. 96
- Lien, Martin*, lektor, *Örebro*, f. 90
- Liljas, Karl*, folkskollärare, f. 03
- Lind, Fredrik*, banktjänsteman, *Falun*, f. 01
- Lindberg, Elis*, läroverksadjunkt, *Enskede*, f. 10
- Lindberg, Helge G.*, arkivarie, *Uppsala*, f. 08
- Lindberg, Oskar F.*, professor, f. 87
- Lindegren, C. Åke V.*, handelslärare, *Sundsvall*, f. 87
- Lindeman, A. E.*, distriktsveterinär, *Haparanda*, f. 08
- Linder-Berneslam, Arne A.*, avdelningschef, *Kolsva*, f. 05
- **Linder, Bertel*, direktör, f. 92
- **Linder, C. Martin*, jägmästare, *Nyköping*, f. 90
- Linderberg, Nils*, förvaltare, *Huddinge*, f. 94
- Lindgren, Dora*, operasångerska, f. 03
- Lindgren, Patrik*, direktör, *Falun*, f. 03
- Lindholm, John*, grosshandlare, f. 77
- Lindström, K. John H.*, direktör, f. 92
- Lindström, Sture*, byråchef, f. 99
- Lindwall, Nils B.*, kontrollör, *Kvarnsveden*, f. 01
- Lilström, Sigurd*, byrådirektör, f. 81
- **Ljungqvist, Gustaf*, civilingenjör, f. 82
- Ljungqvist, Seth*, överingenjör, f. 80
- Lodin, Herman*, leg. läkare, *Uppsala*, f. 17
- **Lorenus, C. F.*, direktör, *Gnesta*, f. 91
- Lund, J. Olof*, direktör, *Bromölla*, f. 96
- Lundberg, Hans F. N.*, byråchef, f. 10
- Lundberg, Ragnar*, generaldirektör, f. 05
- Lundeberg, Nils*, civilingenjör, f. 90
- Lundgren, Göran*, civilingenjör, *Kolsva*, f. 05
- Lundquist, O. Ryno*, undervisningsråd, f. 91
- Lundström, G. Cyrus*, direktör, *Örebro*, f. 96
- Lunell, Bertil*, teol. kand., folkskollärare, *Uppsala*, f. 01
- Långberg, Daniel*, byråsekreterare, f. 95
- Löfgren, Bo*, direktör, f. 15
- Löfgren, Erik H.*, bankkamrer, *Orsa*, f. 93
- Löfqvist, Helge*, bergsingenjör, *Filipstad*, f. 96
- de Maré, E. A. Bror*, Direktör, *Salt-sjöbaden*, f. 77
- **de Maré, Gösta*, direktör, *Västerås*, f. 94
- de Maré, Samuel*, advokat, *Göteborg*, f. 64
- Markland, S. Åke*, civilingenjör, f. 18
- Mattsson, Eric H.*, radiokommissarie, f. 99
- Modin, Sigurd*, köpman, f. 98
- Mogensen, Fredrik*, tekn. dr, bergsingenjör, *Djursholm*, f. 04
- Mogensen, J. Patrik*, distriktslantmätare, *Stocksund*, f. 93
- Mogensen, Maja L.*, fru, *Djursholm*, f. 07
- Mogensen, Mogens*, arkitekt, *Hälsingborg*, f. 00
- Mogensen, Ove*, civilingenjör, *Falun*, f. 92
- Morén, Karl E.*, civilingenjör, f. 72

<i>Munktell, Henrik</i> , jur. dr, professor, <i>Uppsala</i> , f. 03	<i>Norsbo, Hans J:son</i> , konstnär, <i>Fa-</i> <i>lun</i> , f. 97
<i>Mård, Nils G.</i> , 1:e byråsekreterare f. 99	<i>Nybelius, Gunnar</i> , fil. mag., <i>Örebro</i> , f. 09
<i>Münnich, Georg</i> , leg. läkare, f. 03	<i>Nyholm, John M.</i> , gruvingenjör, <i>Dala-Finnhyttan</i> , f. 89
<i>Münnich, Harald</i> , kontorschef, <i>Karl-</i> <i>stad</i> , f. 01	<i>Nylén, Axel</i> , f. d. landsfiskal, <i>Svärd-</i> <i>sjö</i> , f. 67
<i>Münnich, Ivar</i> , försäljningschef, <i>Norrköping</i> , f. 14	<i>Nylund, David F.</i> , f. d. rektor, <i>Es-</i> <i>kilstuna</i> , f. 67
* <i>Myring, Karin E.</i> , f. Westling, civil- ekonom, f. 16	<i>Odelstierna, Torsten E:son</i> , direktör, <i>Drottningholm</i> , f. 89
<i>Möller, Herman G.</i> , konsul, <i>Äppel-</i> <i>viken</i> , f. 82	<i>Offrell, P. Olof O.</i> , civilekonom, f. 03
* <i>Nauckhoff, Gunnar Fr.</i> , överste, <i>Uppsala</i> , f. 81	<i>Ogander, Erik</i> , försäkringstjänste- man, f. 00
<i>Nenzell, Gustaf</i> , civiljägästare, <i>Äp-</i> <i>pelviken</i> , f. 13	* <i>Ohlson, Agard</i> , tandläkare, <i>Rättvik</i> , f. 06
<i>Nilsson-Hiort, Axel</i> , civilingenjör f. 84	<i>Olausson, Per-Olof</i> , agronom, <i>Rå-</i> <i>sunda</i> , f. 00
<i>Nilsson-Hiort, Erik E.</i> , bankdirektör, <i>Äppelviken</i> , f. 91	* <i>Olhans, Lars R.</i> , silversmed, <i>Falun</i> , f. 20
<i>Nilsson-Hiort, Karl N.</i> , disponent, f. 82	* <i>Olsson, O. Daniel</i> , flottningsschef, <i>Orsa</i> , f. 89
<i>Nisser, Ernst C.</i> , Ingenjör, <i>Ulvby</i> , f. 80	<i>Olsson, David</i> , bankdirektör, <i>Gävle</i> , f. 87
* <i>Nisser, William</i> , disponent, <i>Grycks-</i> <i>bo</i> , f. 82	<i>Olsson, Ernst Sixten</i> , <i>Korsnäs</i> , f.
<i>Nisses, P. Viktor</i> , tandläkare, <i>Sunds-</i> <i>vall</i> , f. 02	<i>Palmér, Stig</i> , advokat, <i>Kungsbacka</i> , f. 04
<i>Nordell, Gunnar</i> , rektor, <i>Eskilstuna</i> , f. 97	<i>Persson, Eric</i> , länsjägästare, <i>Gävle</i> f. 96
<i>Nordesjö, Anders E.</i> , apotekare, <i>Skog</i> , f. 07	<i>Persson, Erik Gösta</i> , tandläkare, <i>Kö-</i> <i>ping</i> , f. 12
<i>Norlin, E. Gösta</i> , civilekonom, <i>Fa-</i> <i>lun</i> , f. 06	<i>Persson, Paul</i> , civilekonom, f. 94
<i>Nordin, Gustaf (Gösta) W.</i> , tjänste- man, <i>Falun</i> , f. 94	* <i>Petrini, Henrik</i> , f. d. lektor, f. 63
<i>Nordlöf, J. Anselm</i> , f. d. rådman, <i>Lidingö</i> , f. 68	<i>Petersohn, Eskil</i> , postkontrollör, <i>Smedslätten</i> , f. 85
<i>Nordström, Gösta</i> , civilingenjör, <i>Lidingö</i> , f. 98	<i>Pettersson, Fritz Bernhard</i> , färg- handlare, <i>Falun</i> , f. 95
<i>Norelius, Arne</i> , ingenjör, <i>Falun</i> , f. 02	<i>Pettersson, Karl O.</i> , förste byrå- assistent <i>Ämål</i> , f. 88
<i>Norelius, Einar</i> , konstnär, f. 00	* <i>von Post, Fredrik</i> , kassör, <i>Köping</i> , f. 81
<i>Norling, John</i> , Landskanslist, <i>Falun</i> , f. 91	<i>Prag, Anders R.</i> , (Lillanders), 1:e marinläkare, <i>Karlskrona</i> , f. 98

- Price, Arthur*, distriktslantmätare, f. 89
Vansbro, f. 89
- **Påhlgren, Sven E. P.*, civilekonom, f. 09
 aukt. revisor, f. 09
- Ramström, Sven*, överste, *Korsnäs*, f. 86
- **Ranström, Petrus*, provinsialläkare, f. 81
Eskilstuna, f. 81
- Richert, Agneta f. Danielsson*, hemkonsulent, *Örebro*, f. 18
- Roland, M. Hugo S.*, direktör, *Marmaverken*, f. 83
- **Romson, Janne*, f. d. rektor, *Mora*, f. 73
- Romson, Karl E.*, byggnadschef, *Uppsala*, f. 85
- Ros, Einar G.*, skogsförvaltare, *Sölje*, f. 83
- Rudin, G. A.*, fil. kand., f. d. adjunkt, f. 11
- Rundblad, Tore*, pälsdjursuppfödare, f. 02
Ornäs, f. 02
- Ryde, Waldemar*, kamrer, f. 92
- Rönström, Lars O. G.*, civilingenjör, f. 11
Södertälje, f. 11
- Rönström, Per L.*, civilingenjör, f. 09
Umeå, f. 09
- Rörmy, Eric*, försäkringsråd, f. 85
- Sahlin, Enar*, fil. dr, f. 90
- Sahlin, Sigurd G.*, kapten, f. 90
- Sahlström, Nils F.*, sjukhuschef, f. 95
Piteå, f. 95
- Salwén, E. Rikard*, f. d. överste, f. 73
Falun, f. 73
- Sandberg, Gustaf H.*, aukt. revisor, f. 88
- Sandgren, Arvid*, kamrer, *Grycksbo*, f. 89
- Scheibal, Margit*, f. Andersson, fru, f. 10
Djursholm, f. 10
- Schelin, Victor*, landsfiskal, *Säter*, f. 95
- Schenström, Ferdinand L.*, överstelöjtnant, *Uppsala*, f. 60
- **Schmidt, Carl Ch.*, byråchef, f. 93
- Schröder, Gustaf Adolf*, agronom, f. 78
- Schultz, Ragnar*, direktör, *Sandviken*, f. 01
- Schwartz, Hans H.*, byråsekreterare, f. 95
Ålsten, f. 95
- Schwartz, Nils*, 1:e byråsekreterare, f. 90
- Schwartz, Sven G.*, direktör, f. 91
- Schäder, Sven E.*, civilingenjör, f. 16
- Sefve, Ivar*, rektor, *Göteborg*, f. 86
- Sernander, C. Fabian*, ingenjör, f. 91
Kvarnsveden, f. 91
- Settergren, Alrik E.*, vaktkonstapel, f. 07
- Sidenvall, Karl J. F.*, kommerseråd, f. 78
Djursholm, f. 78
- Sigge, Birgit*, personalkonsulent, f. 23
- **Sivert, Einar*, kammarrättsråd, f. 93
- Sjödahl, Nils, L.*, lektor, *Falun*, f. 91
- Sjödén, Birger*, överläkare, *Vagnhärads*, f. 01
rad, f. 01
- Sjödén, Kaleb*, arkitekt, f. 05
- Sjödén, Wilhelm*, inköpschef, *Uddeholm*, f. 92
- Sjögren, Gösta*, civilingenjör, *Ängby*, f. 06
- Sjöström, Karl-Erik*, leg. läkare, *Lillhagen*, f. 13
- Skarstedt, Uno*, redaktör, f. 93
- Skog, R. Leon*, postmästare, *Hässelholm*, f. 87
- Skoglund, Simon*, komminister, f. 99
- Sohlberg, K.*, civilingenjör, f. 78
- Solders, E. Severin*, rektor, f. 93
- Sonne, Erik*, landsfiskalsassistent, f. 19
Falun, f. 19
- Sparr, Lars*, kapten, *Djursholm*, f. 65
- Spross, Gustaf*, postmästare, f. 87
- Staaß, Erik*, fil. dr, f. d. lektor f. 82
- Stahre, Nils E.*, läroverksadjunkt, f. 82
Enköpning, f. 82
- Steffenburg, Alf*, lantbrukare, *Lerbo*, f. 96
Valla, f. 96
- Steffenburg, Rolf*, bankdirektör, f. 86

- Steffenburg, Will*, intendent, *Göteborg*, f. 91
Stenberg, John, tandläkare, *Ockelbo*, f. 01
Stenberg, Karl E., gruvingenjör, f. 86
Stålfelt, Folke, jägmästare, direktör, f. 02
**Ström, J. Axel*, köpman, *Falun*, f. 85
Ström, David A., revisionskommis-
sarie, f. 88
Sundberg, Erik A., ingenjör, *Falun*, f. 08
Sundberg, Erik, bankkamrer, *Orsa*, f. 94
Sundberg, Robert, bergsingenjör, *Bofors*, f. 98
Sundelin, Carl, civilingenjör, f. 84
Sundqvist, Edvin, civilingenjör f. 17
Sundstén, Per G., läroverksadjunkt, f. 03
Sundstén, Åke, landstingsdirektör, *Härnösand*, f. 09
Sundström, K. Olof, kapten, *Solna*, f. 18
Sundström, Paul N., ingenjör, *Hofors*, f. 95
**Swedberg, Sven A.*, landssekreterare, *Karlstad*, f. 94
Spedelius, Thor A. H., kommendörkapten, f. 95
Svesse, Sven, jur. kand., ombudsman, *Gävle*, f. 06
**Svärdström, Carl*, tandläkare, f. 94
Svärdström, Svante, intendent, f. 06
Sylvan, Margareta, f. *Wälinder*, konstnär, *Äppelviken*, f. 15
Sättermark, K. Ivar, korrespondent, *Vikmanshyttan*, f. 07
Söderbaum, Vilhelm, f. d. 1:e stads-
läkare, *Tällberg*, f. 74
Söderbaum, Carl-Emil, kraftverks-
direktör, *Motala*, f. 98
Söderberg, Erik K., distriktslantmä-
tare, *Sundsvall*, f. 91
Söderlund, Birger, direktör, f. 79
**Söderlund, Gustaf*, bankdirektör, f. 90
Södervall, Georg, bankkamrer, f. 82
Tallberg, Carl A., överingenjör, *Horndal*, f. 92
Tham, Carl Henrik, civilekonom, taxeringsrevisor, *Kristianstad*, f. 12
Tham, Rickard M., civilekonom, *Sundsvall*, f. 10
Thelin, C. Gustaf, postmästare, *Hudiksvall*, f. 93
Thelin, John, L., ingenjör, *Gävle*, f. 95
Thofelt, Axel, kamrer, f. 05
**Tholerus, Hugo*, tandläkare, *Västana-
fors*, f. 96
Thorbjörnson, Bengt, civilingenjör, f. 91
Thorell, Åke, hovrättsassessor, f. 06
Thorslund, Per, fil. dr, *Danderyd*, f. 00
Thulin, Georg, polisintendent, f. 02
Thunell, Axel L., grosshandlare, f. 84
Thunström, Josef M., bankkamrer, *Södertälje*, f. 96
Thurén, Oscar, S., tandläkare, *Borlänge*, f. 03
Tiberg, Erik H. R., major, *Boden*, f. 08
Tidgren, Sven T., försäljningschef, f. 07
Tigerström, Sten Gustaf, f. d. tele-
grafkommissarie, *Nyköping*, f. 80
Tillegård, Paul A., leg. läkare, f. 12
Tiller, A. G., f. d. missionär, *Toftbyn*, f.
Tjeder, Bo, banktjänsteman, *Falun*, f. 01
Torsell, Robert, professor, *Ulluna*, f. 93
Treffenberg, Ernst, advokat, f. 68
Troeng, N. Daniel G., advokat, f. 90

- Trotzig, Peter*, dr, ingenjör, f. 86
- Tunander, Folke G.*, disponent, *Gustafs*, f. 03
- **Tysklind, Carl*, tandläkare, *Falun*, f. 02
- Tängermark, Erland*, folkskollärare, *Rockesholm*, f. 07
- Törnqvist, Osvald*, köpman, *Falun*, f. 93
- **Uhlemann, Stig W.*, leg. läkare, f. 10
- Ulfwi, Volrat*, advokat, f. 92
- Undén, Erik*, skogsförvaltare, *Nås*, f. 82
- Vange, Alrik*, jägmästare, *Lycksele*, f. 84
- **Vange, Gunnar*, banktjänsteman, f. 08
- Vesterlund, Gunnar*, kantor, folkskollärare, *Sundsby*, f. 97
- Vesterlund, Gustaf*, distriktslantmätare, *Karlshamn*, f.
- Vikar, Anders*, rektor, *Falun*, f. 86
- Vikar, Lars*, tandläkare, *Arvidsjaur*, f.
- Vällfors, Erik*, fabrikör, *Falun*, f. 96
- Vällfors, Olle*, ingenjör, *Skelleftehamn*, f. 94
- Wahlberg, Ernst*, kammarrättsråd, f. 84
- Wahlman, L. I.*, f. d. professor, *Stocksund*, f. 70
- Wahlström, Gunnar*, köpman, *Åkes-hov*, f. 90
- Wahlström, Rolf H.*, civilingenjör, *Åkeshov*, f. 88
- Wallenström, Axel F.*, f. d. bankdirektör, *Arvika*, f. 75
- Wallenström, Bengt H.*, läroverksadjunkt, *Oskarshamn*, f. 87
- Wallenström, P. Gustaf*, f. d. bankdirektör, *Uppsala*, f. 78
- Wallenström, Karl A.*, f. d. landsfiskal, f. 73
- Weissman, C. Adolf J.*, flottningsschef, *Bjästa*, f. 97
- Werkmäster, Kerstin*, med. lic., *Falun*, f. 19
- **Werner, Ragnar*, direktör, *Paris*, f. 85
- Werthén, Hans L. O.*, civilingenjör, tekn. lic., f. 19
- Westerlund, C. Oscar*, riksbanksrevisor, f. 78
- Westgren, Georg*, riksbanksdirektör, *Malmö*, f. 91
- Westgren, Nils*, lantmätare, *Falun*, f. 10
- **Westholm, Alfred D.*, fil. dr, docent, f. 04
- **Westling, Gösta Z.*, direktör, *Hagaland*, f. 88
- Westling, J. G. Herbert*, tygingenjör, f. 81
- **Westling, Lennart*, DSI, intendent, f. 18
- Westlund, Axel*, syssloman, *Falun*, f. 95
- Westlund, H. Edwin*, överlärare, *Falun*, f. 91
- Westlund, Carl*, *Falun*, f. 93
- Westman, N. G. Harald*, major, *Falun*, f. 75
- Wetterberg, Tord E.*, postassistent, *Traneberg*, f. 12
- af Wetterstedt, Eric*, *Istanbul*, f. 22
- Wigardt, Torsten*, redaktör, f. 08
- Wiklund, Axel*, disponent, *Vad*
- Wilkenson, Wilken*, Grosshandlare, *Rättvik*, f. 79
- **Wiman, E. Gabriel*, överingenjör, *Svanöbruk*, f. 90
- **Wiman, Gösta*, skogschef, *Ockelbo*, f. 90
- Winbladh, Alf Th.*, jägmästare, *Les-sebo*, f. 83
- Winbladh, Birger*, major, *Falun*, f. 77
- Winbladh, Ragnar*, tekn. dr, *Nocke-by*, f. 07

<i>Windahl, Carl-Evert</i> , prov.-läkare, <i>Kungsgården</i> ,	f. 08	<i>Åkerlund, Henrik</i> , fil. lic., <i>Lidingö</i> ,	f. 14
<i>Yngve, Alf E.</i> , löjtnant, <i>Falun</i> ,	f. 17	<i>Åsbrink, Sven</i> , bankdirektör, <i>Halmstad</i> ,	f. 98
<i>Yngström, Nils</i> , förste byråsekreterare,	f. 10	<i>Åslund, Gabriel</i> , tandläkare, <i>Rättvik</i> ,	f. 09
<i>Zethelius, L. Magnus</i> , med. dr, lasarettsläkare, <i>Falun</i> ,	f. 92	<i>Åsryd, Gustaf</i> , revirförvaltare, <i>Ludvika</i> ,	f.
* <i>Zetterstéen, K. V.</i> , f. d. professor, <i>Uppsala</i> ,	f. 66	<i>Öhman, Nils G.</i> , advokat,	f. 00
<i>Zettervall, Gunnar</i> , landskanslist, <i>Falun</i> ,	f. 08	<i>Östberg, Axel</i> , redaktör, <i>Falun</i> ,	f. 94
<i>Ahlén, Teodor</i> , redaktör,	f. 92	<i>Östberg, A. Börje</i> , red. sekreterare, <i>Falun</i> ,	f. 15
<i>Åkerblom, Bengt, V.</i> , doktor, <i>Uppsala</i> ,		<i>Östergren, Torsten</i> , kamrer, <i>Falun</i> ,	f. 08
* <i>Åkerblom, Folke</i> , grosshandlare,	f. 82	<i>Östling, Jos. Th.</i> , köpman, <i>Falun</i> ,	f.
<i>Åkerblom, N. Richard</i> , jägmästare, <i>Falun</i> ,	f. 98	<i>Östling, Karl Jan</i> , tandläkare, <i>Fagersta</i> ,	f. 13
<i>Åkerblom, H. G. Torsten</i> , kamrer,	f. 06		

Stockholm den 31/12 1949.

Gamla och unga "Falu Kamrater"

i Falun ha numera elspisar i sina kök

God ekonomi - Ökad hygien

Elverket - Falun

STRÖMLEVERANS

1892 30.000 kWh

1948 16.821.000 kWh

FALUKAMRATER!

Gynna annonsörerna!

200-årig tradition förpliktar!

En arbetarstam med pappersmakarkonsten i blodet sedan generationer i förening med en maskinell utrustning på höjden av modernitet svarar för produktens höga kvalitet — Vårt tillverkningsprogram sträcker sig från finaste skriv- och tryckpapper till säckpapper.

Falukamrater,
efterfråga produkter från Grycksbo!

GRYCKSBO PAPPERSBRUK AKTIEBOLAG

Postadress: Grycksbo
Telefon Falun »Grycksbo Pappersbruk»

Frosts

ROSTFRIA KNIVAR MED SKÄRPA

Världsberömd kvalitet

Frosts

knivar

Ändamålsenliga typer och modeller för jakt, sport och fiske, hushåll och yrken.

säljas i landets ledande sport- och järnaffärer

BÖHLMARK & Co. • Mora